

p a r t i u m i KÖZLÖNY

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS LAPJA

XIX. ÉVFOLYAM

2. SZÁM

2009.

FEBRUÁR 28.

12 OLDAL

Ára 2 lej

ISSN 1583 - 5782

Imahét közben

Felénk az imahét több hónapon keresztül tart. Ezért bőven van alkalom arra, hogy tapasztalatokat gyűjtsünk, és elgondolkozzunk a tanulságok felett, amelyek építettek, és új irányba fordították életünket, vagy romboltak és sötétséget borítottak szívünkre.

Többen megjegyezték, hogy éveken át az egység kérdése volt az imahét meghatározó gondolata. Érdekes, nem az ötletszegénységet emlegették, hanem annak felismerését, hogy a keresztyén-ségen belül valóban emésztő gond az egység hiánya. Ma már nemcsak a felekezeti darabolttság szembeűnő, hanem a felekezeteken belüli megoszlás is. Erdemes lenne foglalkozni a világvallások közösségeivel, tagoldásukkal, szellemi irányzatokkal, összehasonlítva a keresztyénység által felmutatott képpel. Színes világunk legtarkább részét minden bizonnyal a Krisztust követő közösség alkotná. Ezek szerint jogos az éveken át jelentkező imaheti gondolat az egység fogalmából származtatva. Ennek ellenére nemhogy eredményeket mutatnának fel, hanem ellenkezőleg, mintha igékké alátámasztott magyarázatát kapták volna némelyek a különmaradás igazolására. (Lásd az ortodox egyház magatartását.) Bizony megint indokoltnak látszik az régi elmény, hogy egyesek csak fennhatóságuk alatt képzik a keresztyén egységet.

Messziről kell egymás felé elindulnunk. Az egység, mint legkimagaslóbb célérték, elérhetetlennek tűnik. Elszántabban kellene meglendülni, hogy célközébe érkezzünk. Az egység előszókjában találkozunk kellene a közeledés etikájával, a bemutatkozás erkölcsével, a helykínálás lélektanával – hogy csak a mindennapi életből vegyük a párhuzamot. Ebben az esztendőben az igehirdetések zöme már-már a misztikus közösség csodájának örömeig érkezett, amikor a valóság nem engedte kiteljesedni ezt az érzést. Sőt, jobban felerősödött az aggodalom, amikor szembesülhettünk azzal, hogy most is alig minden századik volt jelen. Sokan nem kértek az imahét-záró úrasztali ajándékokból, pedig hallották: semmi nem tarthat távol Isten kegyelmétől. Legfeljebb az ember tarthatja távol magát Istenétől. Mindezek ellenére az imahét rengeteg áldással járt. A negatívumokban is fel lehetett fedezni a tanácsot. Nincs egység, tehát van miért imádkozni, törekedni és dolgozni. Magunknak és másoknak is meg kell magyaráznunk, hogy az egység nem egy elv, egy felekezet, egy lelkeség mögé való felsorakozás, hanem az egyetlen Isten előtt való találkozás.

Az imahét a Krisztusban fellelhető új élet felmutatásának alkalma volt. Keresztyén nagy családunk állandó és sokszor megbírált problémája Isten Igéjének átvitele az élet istentiszteletébe. Ebből okulva igekezünk az áldott hét tanításait életformánk részeként elfogadni! Krisztusra figyelő közösségeink megújodása akkor következik be, ha Isten tetteit elfogadva akarnak élni, és másokat is életetni.

CŠÚRY ISTVÁN
helyettes püspök

AZ ÚJ SZELLEMISSÉG

„A kálvinizmus jelentése ez: az egyház nem zárkózhat el a világ alakításának a feladata elől.”
(Christian Link)

A „kálvinizmus” nem teológiai, hanem sokkal inkább általános kultúrtörténeti és szociológiai fogalom. Christian Link, a bochumi teológia professzor röviden felvázolja, hogy milyen hatalmas erővel hatott a kálvini teológia öröksége a nyugat-európai társadalomra, kultúrára, gazdaságra és politikára.

Kálvin születésének 400. évfordulója alkalmából, a Breslauban elhangzott ünnepi beszédek egyikeben a következő meghökkenő mondatokat olvashatjuk: „Kálvinista környezetben elterjedt a mondat: a hit hegyeket mozgat, miközben kapával és ásóval dolgozik. (...) Kálvin minden más reformátornál erőteljesebben juttatta kifejezésre, hogy elsősorban nem a fizikai vagy szellemi, hanem az erkölcsi erők azok, amelyek a munkát termékenyvé teszik. (...) Az elvégzett munka objektív értéke, a gazdasági siker ezek szerint nem a pillanatnyi nyereségben van, hanem abban, hogy valóságos munka történt. Ez egy igazán hatalmas horderejű gondolat! A gondolat horderejét azért ismerjük félre olyan könnyen, mivel magát a gondolatot éppoly magától értetődőnek tartjuk, mint amennyire egyszerűnek is”.

Miféle talajon mozognak itt? A világ alakításának, formálásának problematikájáról van szó, amely a töle megszokott sürgetéssel először a genfi reformációban tűnt fel a láthatáron. Mivel ezen a fronton Kálvin a lutheranizmushoz viszonyítva körültekintőbben, ugyanakkor megalkalmazótló mentesebben foglalt állást, világ- és történelemképesé tette a reformációt. Mai napig vita tárgyát képezi, hogy ez – a fentebb idézett mondatok mentén – vajon Kálvin elképzelése szerint történt és történhetett-e. Az idézet a „kálvinizmusról” beszél, arról a befolyásos áramlatról, amely Nyugat-Európa társadalmának kultúrájában, gazdasági és politikai életében a kálvini teológia örökségét próbálta meg iszonyú szélességben befogadni és alkalmazni. Ugyanis a történelem az a színtér, amelyen a keresztyénységnek ki kell bontakoznia, de amelyen önmagát váratlanul kompromittálhatja is. Ennek értelmében tulajdonképpen már maga a „kálvinizmus” fogalma sem tartozik a teológiához, hanem az általános kultúrtörténethez és a szociológiához. Max Weber (1864–1920) szociológus és a protestáns teológus, Ernst Troeltsch (1865–1923) egyenesen egyfajta vezérfogalommal stilizálták, melynek segítségével az európai modern kor fejlődésének problematikáját vélték magyarázhatóvá tenni.

Ennek a klasszikus szociológiai tételnek az igazságtartalmát és ugyanakkor azt a jelenséget, amellyel itt találkozunk, a református teológus és Kálvin-fordító Otto Weber (1902–1966) a későbbiekben így jellemezte: „Ami képviselőit ösztönözte, nem volt más, mint a kiváltságosság bizonyosságából származó igekezet, hogy Istennek 'dicsőségét' az Egyházban és a Világban érvényre, a neki járó 'hálát' kifejezésre juttassák: a 'formálás', 'alakítás' lenne a tényszerű kifejezés arra, ami a kálvinizmus előtt lebegett. (...) Egy ilyen mozgalom nem volt arra hivatott, hogy pusztán a teológia ügye maradjon.” Ugyanis az itt használt vezérfogalmak – „kiváltságosság”, „Isten dicsősége”, „hála” – nemcsak az ember Isten előtt folytatott életét magyarázzák, hanem azokat a mozgatóerőket is megnevezik, amelyek az általuk formált gyülekezeteket politikai és

gazdasági viszonyaik aktív és hatékony befolyásolására képesek tették. Ezek teológiailag a „tisztán” úrvacsorai közösségek jelzője alatt keresendők, ami viszont nem jelent mást, minthogy a tanítás reformjának nyomdokába szorosan az élet reformja kell hogy lépjen. Így vezet el Isten szuverenitásának és dicsőségének az erőteljes hangsúlyozása – hogy csak a legfontosabbakat említsük – egy mindenféle abszolutisztikus világi felsőbbbbséggel szembeni, alapvetően kritikus magatartáshoz; a templomi képtilalom Hollandiában egy addig hallatlan és virágzó festészetet tett lehetővé; Isten ismeretének a teremtés nyomaiból való megszerzésének a lehetősége és valósága a természet intenzív tudományos vizsgálatahoz vezetett. A „törvénynek”, mint a keresztyén élet kánonjának a kiemelése – sokszor sajnos a Kálvin számára oly fontos „igéret” dimenziója nélkül – a kálvinisták szó szerinti munkaerkölcsét, viszont „törvényeskedésüket” is jellemzi. A presbiter-zsinati egyházalkotmányt minden joggal sorolják a nyugat-európai demokráciák gyökerei közé, viszont azt sem szabad elfelejtenünk, hogy ez a gyökér a kezdetekben a terroron, mint az angliai „dicsőséges forradalom” és az amerikai telepes kolóniák intoleranciáján kellett átverekedje magát.

Rendteremtő élesztő

Mindehhez hozzájárul az is, hogy a kálvinizmus mindenhol, ahol Genfhez hasonlóan megszilárdult, kiterjedt szociális krízissel találja magát szembe, amelyekbe rendteremtő élesztőként avatkozik be. Az Evangéliumot itt nemcsak olyan erőkért értelmezik, amely „minden hívót üdvözít”, hanem a társadalom általános és nyilvános sérüléseinek gyógyszerként, tehát a megtisztulás és megújulás befolyással bíró elemeként is. Ennek a meggyőződésnek történelmileg leghatékonyabb alakjává a hitnek tisztán gyakorlati alkalmazását szorgalmazó puritanizmus vált, amely Angliából és Amerikából az európai kontinensre is kiterjedt; Richard Baxter és John Bunyan – akinek az 1678-as „A zarándok útja” a Biblia utáni legelterjedtebb könyvnek számított – traktátus-irodalmán keresztül pedig egy ma elképzelhetetlen befolyásra tett szert. Egy olyan kegyességről beszéltek, amely az August Hermann Francke-hoz kapcsolódó bűnbánati harcot az életnek módszeresen és következetesen előrehaladó megszentelődésével helyettesítette. A puritánokról kialakult képek a házi áhitatok, az ifjúság szigorú nevelése, az öltözködésben és életvitelben jelentkező végtelen egyszerűség az ismertetőjegyei. Még akkor is, ha Max Weber tétele – miszerint a predestináció tanának kálvini kettős változata (az ember eleve elrendelése a kárhozatra vagy üdvösségre) a fentebb körvonalozott mozgalom gyökerei között keressendő, és az újkori kapitalizmus szellemiségét is előidézte – az idők során számtalan korlátozás áldozatául esett: az az elképzelés, hogy valaki saját kiváltságosságát felül egy Istennek tetsző élet (akár anyagi jellegű) gyümölcssein keresztül bizonyosságot nyerhet, minden kétséget ki-

Fordította: DR. ANCA TIBOR

(Folytatása az 5. oldalon)

Újabb törvénytelenlések a botrányos gencsi ügyben!

ÁLLÁSFOGLALÁS

1. „Egyházi fegyelmi ügyekben az egyházak illetékessége kizárólagos, döntései pedig jogerősek és végérvényesek, közjogi bíróságoknak nincs illetékességük ezen döntéseket felülbírálni” – mondta ki tavaly júliusban a Román Alkotmánybíróság az elhíresült gencsi ügy rendjén, általánosan kötelező határozatában. A Szatmári Törvényszék szabályellenesen eljáró bírói testülete tehát kénytelen volt a gencsi ex-lelkész, Bátor Gyula számára kedvező, de alkotmányellenes „munkajogi” határozatát érvényteleníteni. Joggal reméltük, hogy ekképpen végre lezárulhat az állami hatóságok által mesterségesen és botrányos módon felduzzasztott „Bátori-affér”.

Ez év január 21-én a Nagyváradai Ítéletábrán volt a sor, hogy letárgyalja Bátorit mondvacsinált, de „munkajogi pernek” álcázott számos keresetienek egyikét. Bátor Gyula viszont nagy magabiztossággal fellépve elérte, hogy megalapozatlan halasztási kérelmének újból helyt adjanak. Máthé Edith egyházkerületi jogtanácsos hiába tiltakozott a per elnapolása ellen; hiába érvelt azzal, hogy nevezett munkajogi ügyében már született jogerős bírósági határozat, amelyben épp a Nagyváradai Ítéletábrá utasította el Bátorit egyházfegyelmi határozatok ellen benyújtott fellebbezéseit. Az elnöklő bíró – a perrendtartási eljárási szabályokra hivatkozva – mégis márciusra napolta el a tárgyalást. Ennek következtében a halasztás tovább késlelteti a botrányos Bátor-ügy végleges lezárását, és a Királyhágómelléki Református Egyházkerületet ért anyagi károkat tovább tetézi.

2. Bátor ráadásul egykori gyülekezetével szemben is újabb orcátlanságra ragadtatta magát. A Gencsi Református Gyülekezet Elnöksége és Presbitériuma arról tájékoztatta egyházkerületünket, hogy 2008. december 17-én Bátor Gyula és fia, Bátor István traktoros utánfutóval parkolt be a gencsi református parókia udvarára. Az illetéktelenül behatoló ex-lelkész a megdöbbent helyi lelkésszel azt közölte, hogy „az ott maradt holmiját akarja elvinni”.

Szomor Attila lelképásztor a lelkészi hivatal előszobájában felszólította Bátorit, hogy írásban kérje ingóságait, mert a Gencsi Református Egyházközség presbitériumának felhatalmazása nélkül semmit sem adhat ki. Bátor és fia viszont minden további nélkül erővel behatoltak a lelkészi hivatalba, és elkezdtek ráolni.

A lelképásztor nem akart velük dulakodásba bocsátkozni, ezért a vérlázító fejleményről telefonon értesítette a presbitérium néhány tagját, akik azonnal a segítségére siettek. A lelkész és a presbiterek ismét felszólították Bátorit, hogy semmit fel ne pakoljon az utánfutóra, amíg az ingóságok fölötti tulajdonjogát bizonyítani nem tudja. Bátor erre mobiltelefonján hívta a rendőrséget. Az érkező rendőrök, Mocanu Ioan és Tatar Florin, a bukaresti központ utasítására rögtön ugrottak, hamarosan a helyszínre érkeztek, és azonnal intézkedtek – Bátor javára, amint azt a helybeliek már megszokhatták. A rendőri fellépés

nyomán Bátorit mindent felpakolt, amit magának tulajdonított: egyebek mellett a lelkészi irodában lévő íróasztalt, szekrényt, asztalt, lócat, könyvespolcot, sőt a könyveket is bezsákolta.

(A sajtónak kiadott közleményünkhöz mellékeljük a megcsúfolt és önkényes módon kiüresített lelkészi irodáról készített fényképet.)

A történet nyomán okkal és joggal vetődnek fel a következő kérdések:

– A rendőrség milyen jogalapon adott helyt Bátor Gyula igényei teljesítésének?

– Nevezett milyen hivatalos rendelkezés, törvényes határozat, illetve dokumentum alapján vehette birtokába az eltulajdonított könyveket, javakat?

– Kik állhatnak az immár évek óta tartó hatósági önkény és a sorozatosan elkövetett törvénytelenlések hátterében?

Tiltakozunk az ellen, hogy egyházunk és a vallásszabadság sérelmére ismét karhatalmi erővel félemlítsék meg az igazukat és jogos tulajdonukat védő békés gencsi reformátusok közösségét!

Tiltakozunk a gencsi lelképásztorral, a jelen lévő presbiterekkel és hívekkel szemben alkalmazott karhatalmi túlkapas ellen, és követeljük az ily módon és illetéktelenül eljáró rendőrök példás megbüntetését!

Büntetőjogi panaszt nyújtunk be ezen újabb kirívó eset ügyében az illetékes hatóságokhoz. Feltett kérdéseinkre a törvényellenesen eljáró rendőri szerveknek minden bizonnyal majd a bíróság előtt kell felelniük.

Egyházkerületünk továbbra is aggodalommal figyeli az igazságszolgáltatás és a karhatalom korrupciógyanus és a politikai befolyásoltság gyanúját is felvető részrehajlását a gencsi ügyben, főként, hogy az egykori gyülekezetével szemben is háborúságot folytató Bátorit ellen nagy összegű sikkasztás és hűtlen pénzkezelés címén folytatott büntetőeljárás ügye mindeközben – másfél év elteltével – sem mozdult előre.

Mindezek nyomán Egyházkerületünk ismételten megkereséssel fordul Traian Basescu államelnökéhez a törvényesség és az alkotmányos rend betartása érdekében; másfelől pedig bízik a panaszunkkal megkeresett, illetékes európai bizottsági főbiztos jótékony közbenjárásában.

Nagyvárad, 2009. január 29.

TÓKÉS LÁSZLÓ CSÚRY ISTVÁN
püspök helyettes püspök

KOVÁCS ZOLTÁN
főgondnok

Püspökbeiktatás a Felvidéken

Testvéregyházkerületünk, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hat évre megválasztott új püspökét, Fazekas Lászlót 2009. február 14-én ünnepi istentisztelet keretében iktatták be tisztségébe. A tavaly megválasztott püspök – aki az 1996-tól 2008-ig püspöki szolgálatot teljesítő Erdélyi Gézát követi a püspökök sorában – idén január elsején már elfoglalta hivatalát.

Az ünnepi istentisztelet egyúttal a VIII. Zsinat nyitó-istentiszteleti ülése is volt a révkomáromi, zsúfolásig megtelt templomban. A beiktatási ünnepség igehirdetési szolgálatát dr. Erdélyi Géza nyugalmazott püspök az Ef 6,10-12.18b-20. ígéresek magyarázatával végezte magyar és szlovák nyelven, mivel az Egyháznak két szlovák nyelvű egyházmegegyje is van. Az Ige üzenete – szolgálni Isten dicsőségéért, hirdetni Krisztus áldozatát, töretlenül végezni a szeretetszolgálatot minden közösségben – fölöttébb időszzerű, amikor napjainkban a gonosz hatalmának egyik legnagyobb fegyvere a hazugság, a belső és külső feszültségek létrehozása, az éltető és nélkülözhetetlen közösségek (család, társadalom) bomlasztása és szétválasztása. Az alapige második felének személyes hangvételében az igehirdető felhívta a figyelmet, hogy semmilyen körülmények között nem szabad engedni semmiféle külső nyomásnak. Ezért könyörög imádságban a most beiktatott utódokért, hogy legyen bátorságuk a Szentlélek erejével hirdetni a hamisítatlan Igét. Akire sok bízottat, attól sokat kérnek számon. Végül arra buzdította fiatal püspöktársát, hogy félelemre nincs ok, az Úrra figyeljen szüntelen és az Ő áldása kísérni fogja minden munkáját.

Igehirdetés és gyülekezeti ének után dr. Erdélyi Géza bevette az esküt Fazekas László püspöktől és Fekete Vince főgondnoktól, majd ugyanő felszentelő imádságot mondott. A jelenlévő esperesek és püspökök áldásadás után a Révkomáromi Református Gyülekezet palástot ajándékozott Fazekas László püspök-lelképásztoruknak.

Fazekas László püspök igehirdetési textusa a 2Tím 3,14 volt: „De te maradj meg azokban, amiket tanultál és amik reád bízottak, tudván kitől tanultad.” Igihirdetésében bizonyoságot tett arról, hogy az eddig reá bízottak munkálkodásában soha nem volt egyedül, mert Isten mindig segítette. Eddigi szolgálatai alkalmával megismerhette Jézus Krisztus erejét, sőt, amikor saját magát gyengének érezte, Jézus szólása, cselekvése erősebb volt mindennél. Nemcsak a gyülekezeteknek, de egész magyar népünknek Jézus Krisztusra van szüksége, az Ő útmutatására, és mindennekben Reá hagyatkozására.

Az új püspök igehirdetését Fekete Vince főgondnok beszéde követte, melyben példaértékű magatartásáról, s egyben a hatékony társfelelősség szolgálatáról biztosította új püspökét.

Ezután Fazekas László püspök bevette az esküt Géresi Róbert és Marián Hamari püspök-helyettesektől, valamint Porubán Ferenc és Ján Marcincák főgondnok-helyettesektől.

A beiktatott tisztségviselőket, illetve a Zsinatot a Lux aeterna kamarakórus két énekkel köszöntötte, Süll Kinga vezetésével.

Ezt követően Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok megköszönték dr. Erdélyi Géza nyugalmazott püspök és Koncol László (aki személyesen nem tudott jelen lenni) tiszteletbeli főgondnok eddigi szolgálatát.

A meghívott vendég-püspökök, egyházi szervezetek képviselői, a Szlovák, illetve Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztériumának képviselői köszöntötték a beiktatott tisztségviselőket. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület nevében Csúry István helyettes püspök adta át köszöntését.

Nemzeti imádságunk elénkelése után Fazekas László, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke, három nyelven – magyarul, szlovákul és németül – elmondott áldásával zárult az ünnepi istentisztelet.

BABES-ARDAI ERIKA

TEMESVÁRTÓL EURÓPÁIG

Tökés László püspök, EP-képviselő 2008. december 20-án Temesváron, a belvárosi református templom Újvárossy Ernő termében emlékezett az 1989-es forradalmi események 19. évfordulója alkalmából. A nyílt sajtótájékoztató formájában meghirdetett rendezvényen Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács alelnökének moderálásában szóltak fel a meghívottak: Nicolae Corneanu, Bánát ortodox metropolitája, Nicolae Teodorescu görög katolikus püspök-helyettes, Paul Costin professzor, a Temesvári Zsidó Hitközség elnöke, Traian Orban, a temesvári Forradalmi Emlékház igazgatója, Florian Mihalcea, a Temesvári Társaság elnöke, Ligia Dugulescu, Jézus Románia Reménysége Egyesület elnöke.

Az igazi ökümenia szellemében egymással párbeszédet folytató rövid előadások után a megemlékezők megkoszorúzták a templom falán található, a forradalom kezdetére emlékeztető márványtáblát, és Csizmarik László karnagy emléktábláját, akit 1989. december 17-én gyilkoltak meg Temesváron, miközben a „Deșteaptă-te, române” (Ébredj, román!), azóta államhimnusszá választott dal szövegét osztogatta. Végezetül fejet hajtottak és elhelyezték a kegyelet koszorúit Újvárossy Ernő sírjánál, akit Temesvár első halottjaként tartanak számon. Tökés László akkori temesvári lelkész mellett kiálló Újvárossy Ernőt 1989 szeptemberében gyilkolták meg, máig kiderítetlen körülmények között.

Alább közöljük Tökés László elhangzott beszédét.

Hittel, megalkuvás nélkül

1. Megboldogult Édesanyám születésének mai, 90. évfordulóján a közel húsz évvel ezelőtti temesvári ellenállás emberi dimenziói kíváncsoknak előtérbe.

Az elmúlt évek folyamán többen is feltették nekem azt a kérdést, hogy: nem érzem-e lelkiismeret-furdalást akkor, amikor a korabeli hatóságokkal való szembeszegüléssel családom, feleségem, a kicsi Máté fiam életét veszélyeztettem.

A nem minden alapot nélkülöző, már-már provokatív kérdésre nagyobb családom, Édesanyám példájából és magatartásából merítettem a választ. Szerető szívű Szüleimmél jobban bizonyára senki sem féltett engem és kicsiny családomat. Ennek ellenére, sem Anyám, sem Apám soha nem mondta, hogy küzdelmemben meghátráljak, hanem éppen ellenkezőleg – Feleségemmel együtt – egész családom egy emberként állt ki mellettem. Szélesebb összefüggésben ugyanez mondható el egész zaklatott és megfélemlített Gyülekezetemről.

Hogyan is mondhatták volna, hogy más-képpen cselekedjem? És ők maguk is miképpen cselekedhettek volna másképp? Mindvégig kitartottunk, és félelmeinket leküzdve kiálltunk igazunk, egyházunk és népünk ügye mellett – nem csupán azért, mert meg voltunk győződve magatartásunk helyességéről, hanem éppen azért is, mivel tudatában voltunk annak, hogy amit teszünk, az éppen féltve szeretett és veszélyeztetett családjaink, gyermekeink és szerteink javát szolgálja hosszú távon.

A vívódásokkal teli, nehéz kérdésre ez hát a helyes válasz. Éppen a saját gyermekeink azok, akik megérdemelték, hogy kockázatot és veszélyt vállaljunk értük, mert végképp nem tűrhettük, hogy egy Isten- és embertelen, testetleket nyomorító diktatúrában éljenek tovább.

Adassék tehát tisztelet az Édesanyáknak, Édesapáknak és Testvéreknek, akik 1989 szabadító Karácsonyának havában életüket adták vagy kockáztatták Szeretteikért, közös jövődönkéért!

2. A felvetett kérdésre hasonló értelemben adhatunk választ a hit dimenziójában. A Biblia Eszterdejében (2008) hadd idézzük az igaz hit példaképeinek apostoli evangéliumát a Zsidókhöz intézett levélből: „Az igaz pedig hitből él.

És aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelke. De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk” (Zsid 10,38-39).

1989 villany- és lélekeltő sötétségében ennek a meggyőződéses hitnek az erejével kellett szembenéznünk a Ceaușescu-diktatúrával és áttörnünk a félelem és a hallgatás áthatolhatatlannak tűnő falát.

De lehangoló tapasztalataink szerint a meghátrálás kísértése és veszélye a diktatúra bukása óta is éppen olyan nagy, és éppen olyan súlyos következményekkel járhat, mint annak előtte. Tulajdonképpen erről – is – szól az egész poszt-kommunista korszak és társadalmi visszarendeződés. Az opportunista megalkuvásról. Az eredeti forradalmi célok és eszmények feladásáról. Románia félrevezetett népének a meghátrálásáról. „Temesvár szellemének” a hanyatlásáról. A Temesvári Kiáltvány 8. pontjának a cinikus kiájtásáról. Sokak félreállításáról, beletörődéséről vagy „dezertálásáról”. Akik egykor a szabadságért, az igazságért halni mertek volna – most élni nem tudnak, nem mernek érte.

1989 szabadító Karácsonya, az ateista-kommunista rezsím bukásának közelgő 20. évfordulója eluralkodó kicsinyhitűségünkben hitünk igazságára emlékeztessen bennünket – arra, hogy: „mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk”!

3. Strasbourgban, az Európai Parlamentben a napokban osztották ki az ideai Szaharov-díjat. Ez az esemény hajdani kiállásunk, valamint a mindenkor helyes – politizálás erkölcsi dimenzióit illetően igazít el bennünket.

A világ legnagyobb országában mindmáig a legnagyobb a kommunista terror – és ennek börtönében sínylődik a bibliai „kicsiny Dávid” módjára Hu Csia emberjogi harcoss.

A nyári olimpia megrendezésével kérkedő kínai kommunista állam, pontosabban a mindenható kommunista államreazon igazolva érzi szabadságharcosai üldözését, a tibeti nép brutális jogfosztását vagy a Dalai Láma száműztetését.

Minderre a helyes választ a Béke Nobel-díjas Andrej Szaharov orosz tudós szavaival adhatjuk meg, akit a díjátadó ünnepségen özvegye és harcostársa, Jelena Bonner asszony idézett.

„Egy politikai döntés sohasem lehet helyes, amennyiben nem erkölcsös” – mondotta.

Egy totalitárius diktatúra: az elnyomás, az emberi vagy a kisebbségi jogok eltiprása sohasem igazolható vagy fogadható el – tehetjük hozzá –, mivel Isten- és embertelen voltában erkölcsstelen. Ez az a megdondolás, amelynek alapján, két évtized után, továbbra is állhatatosan sürgetjük az Európai Parlamentben a kommunizmusnak a nemzeti szocializmushoz hasonló, azonos mértékű elítélését, Romániában és a többi volt kommunista országban pedig az igazság- és jóvátételt, poszt-kommunista társadalmaink erkölcsi megtisztulását.

Szaharov akadémikus idézett kijelentése értelmében megalapozott fenntartásokkal követjük a hazai belpolitikai viszonyoknak a legutóbbi választások utáni alakulását – példának okáért a Romániai Magyar Demokrata Szövetség gátlástalan hatalomgyárgát vagy egyes egyházi köröknek a hatalommal való elvtelen megalkuvását. Csak remélni lehet, hogy az ún. nagykoalícióból nem válik poszt-kommunista „szörnyszövetség”...

4. (Epilógus) Most, ezen a kevésbé jeles 19. évfordulón hadd idézzük végül Péter apostolnak azt a bizonyágtételét, mely annak idején mindvégig egyik vezérigéje volt a kicsiny és kiszolgáltatott temesvári református gyülekezetnek: „Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek” (Csel 5,29).

A '80-as években a Ceaușescu-rezsím még papírmalomba küldte és WC-papírt gyártott abból a tízezernyi bibliából, melyeket Egyházunk nyugati Testvéreinktől kapott adományként. Kezdeti elvárásainkhoz képest bármennyire is elégedetlenek volnánk a jelenlegi helyzettel – ennek ellenére, mégiscsak a jövőbe vetett reménységgel adhatunk hálát Istennek azért, hogy – rövid – két évtized leforgása után, a múlt héten a brüsszeli Európai Parlamentben rendeztünk világra szóló nemzetközi Biblia-kiállítás. „Isten szava megáll mindenha” – tartja egy református ének.

„Isten malmai lassan, de biztosan őrölnek” – állítja egy bölcs népi mondás.

Temesvár, 2008. december 20.

TÖKÉS LÁSZLÓ

ÚJ ÉV – ÚJ KEZDET

Tökés László püspök, EP-képviselő budapesti irodájában tartott évkezdő sajtótájékoztatót 2009. január 9-én. Egy rövid, a Kárpát-medencében élő nemzetrészeket is számba vevő kitekintést követően Tökés László hangsúlyozta: az új év egyben új lehetőséget is jelent – új kezdetet kell jelentenie. Egyfelől a nemzetegészet is érintő erkölcsi válságból kell kilábalnunk, amelyről Sólyom László köztársasági elnök is szolt újévi beszédében – ebben, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke szerint, nagy szerepet kell vállalniuk történelmi egyházainknak.

Másfelől túl kell lépniük a szűk pártpolitikákon – fejtette ki az erdélyi magyarok európai képviselője –, és nemzetpolitikában kell

gondolkodni. Ezen munkálkodik a maga rendjén a Kárpát-medencei Magyar Autonómianács (KMAT) is.

Tökés László a sajtótájékoztató zárásaképpen a közelgő európai parlamenti választásokra való tekintettel bejelentette: kezdeményezi az erdélyi magyar összefogás jegyében születő nemzeti lista állítását, amely a legszélesebb társadalmi konszenzus alapján megszülető jelöltállítás eredményeként megerősítheti az erdélyi magyarság európai képviseletét.

Az az európai képviseletet, amely – ahogyan Tökés László fogalmazott – egyfajta politikai ökumenia jegyében az összmagyar képviseletet kellene hogy eredményezze. Alább mellékeljük a sajtótájékoztató alkalmából hibosított Újév-köszöntőt.

Kárpát-medencei Újév-köszöntő

Sólyom László államelnök és a magyarországi politikai élet vezető személyiségei – hagyományos módon – újévi beszédekben és egyéb megnyilatkozásaikban értékelték az elmúlt esztendő, az ország jelenlegi helyzetét, és előretekintettek az idei évrre. Szükséges és méltó, hogy az ország gondjával együtt az egész nemzet állapotával, nevezetesen a határon túli szakadt magyarság sorsával is foglalkozzunk – hiszen a kép csak ezáltal válik teljessé.

Az általa „Meleg Büszkeség Napjának” nevezett felvonulás alkalmával történtek kapcsán Magyarország hivatalban lévő miniszterelnöke ekképpen nyilatkozott: „Betelt a pohár, eljött az ideje a jogos NEMZETI ÖNVEDELEMNEK” (kiemelés tőlem – TL). Csak egyetérteni lehet a kormányfővel – egyebek mellett – annak láttán, hogy a demonstráció egyik feliratán ez volt olvasható: „Jézusnak is két apja volt”.

Ez a blaszfémia is arra figyelmeztet bennünket, hogy abból a globális pénzügyi és gazdasági válságból, mely „súlyosan legyengült állapotban lévő országunkat” (Sólyom László megfogalmazása) – és a sorsukra hagyott határon túli nemzetrészeket – fokozott mértékben sújtja, csak annak a mélyseges erkölcsi válságnak a leküzdése révén lehet a kiutat megtalálni, mely az ateista kommunizmus egyenes örökségeként, valamint a teret hódító neoliberalis szekularizmus következményeképpen juttatta mai helyzetébe nemzetünket.

Balczó Andrásnak, a Nemzet Sportolójának találó bibliai jellemzése szerint: nálunk a Tékozoló fiú nem tér meg, hanem Atyjára és bátyjára – Istenére és nemzetére – támadva, tovább „tékozol”: az „atyai háznak” – kifosztott országának – még a maradék vagyonát is elprédálja. Az előbbiekben említett „jogos nemzeti önvédelemnek” mi más célja lehetne, mint ennek az „eltékozolt országnak” és nemzetnek, valamint veszendőbe menő részeinek és közös örökségüknek a megmentése?!

Hová jutottunk? – tehetjük fel a kérdést túlzás nélküli drámaisággal. Totális válságba, melyben – Jeremiás prófétával szölvé – „hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását” (Jer 6,14). A létünkben veszélyeztető válságot azonban nem lehet alsóság hazugsággal gyógyítani. A kisebbségi magyarság életére is csak akkor tér pusztulás helyett áldás, hogyha Trianon és a kommunizmus minden felgyülemlett hazugságával sikerül leszámolnunk.

Vannak, akik az ország érdeke elébe helyezik pártérdekeiket – állapítja meg találoan Orbán Viktor. Ennél is tovább kell mennünk: az ország érdekeinél is előbbre való: a nemzet érdeke. Amelyik párt, amelyik pártpolitikus nem képes vagy nem hajlandó nemzetben gondolkodni – annak nincs helye a magyar politikai- és közéletben.

Ebben a tekintetben – nyilvánvaló tévedéseik és hibáik ellenére – nyugodtan példát vehetünk a románokról vagy a szlovákokról, akik jelenkori történelmünk legelesettebb pillanataiban, még a – nemzetidegen – kommunizmus legsötétebb korszakaiban sem tesztelték szem elől saját nemzeti érdekeik képviseletét, és most, a globalizációba hajló európai integráció viszonyai között is határozott nemzetstratégiával rendelkeznek. (Erre nézve, pártpolitikai fonáksága ellenére is, igencsak jellemző az új román nagykoalíció felállításának esete, melynek tagjai Bibliára tett kézzel mondták el egyként az esküjüket: „Esküszöm, Isten engem úgy segítjen!”...)

Mind Magyarországon, mind a határon túli szakadt nemzetrészek életében „a kiút világos meghatározására és az ALAPVETŐ VÁLTOZÁSOK sürgős bevezetésére” van szükség – mondhatjuk „a lélekben 15 millió magyar” (Antall József) köztársasági elnökének újévi beszédét idézve. A változásra viszont az öntudatos emberi-polgári felelősségvállaláson túlmenően „2009-ben az EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁS kínálja a lehetőséget” – tehetjük hozzá Orbán Viktor szavaival (kiemelések tőlem – TL).

Az erdélyi változásokra külön is kitérve, sajnálattal állapítható meg, hogy – amint az előre látható volt – az új esztendő felemás változásokat hozott az ottani magyarság életében. Romániai közösségünk egypárti képviseletének – az RMDSZ-nek – a félreállításával ugyanis a román politikai elit kisebbségi hazugságpolitikája végképp lelepleződött, ezzel együtt pedig az is, hogy az RMDSZ ennek az átlátszó „eurokonform” román kirakatpolitikának a sikerre vitelében vállalt cinkos szerepet.

Malina Hedvig helyett egyes szlovák és román politikusokat – köztük Markó Béla pártelnököt – kellene hazugságvizsgálatnak alávetni. Vajon mit jeleznek ez a még fel nem talált gépezet az RMDSZ-pártvezér azon önelégült kijelentésére, mely szerint az RMDSZ „teljesítményének” köszönhetően „a 2008. esztendő az erdélyi magyarság szolidaritásának, összefogásának és

egységének az éve volt” (sic!) (Duna Televízió, 2009. január 6.)?!

De valójában nincs is szükség semmilyen hazugságvizsgáló berendezésre. Markó Bélát és hazudozó társait maguk a számadatok cáfolják. Példának okáért önmagában az a tény, hogy az RMDSZ 1996-os kormányba lépését követő tizenkét esztendőben szavazóinak száma mintegy a felére csökkent (813 ezerről 425 ezerre); a megelőző választás óta (2004) elkönyvelt vesztesége 2008 őszén pedig kerekén 200 ezer szavazat (628 ezer helyett 425 ezer) volt. Markó Béla pártfőtitkári ömlengése egyébiránt azért sem vehető komolyan, mivel a jelenlegi viszonyok között az RMDSZ egész eddigi történetének talán a legmélyebb válságát éli át.

Noha valós politikai vetélytárs hiányában ez még nem vált nyilvánvalóvá: nagy valószínűséggel megállapítható, hogy az RMDSZ ez idáig erőltetett, szűk látókörű, kirekesztő és önfeladó pártpolitikája megbukott. A mindenkori román hatalommal való elvtelen kiegyezés „neptuni korszaka” véget ért. Ezáltal végre megteremtődött a változások, a gyökeres átalakulás lehetősége az erdélyi magyar politikai- és közéletben.

Nemcsak Magyarországon, hanem Erdélyben is elérkezett az ideje a társadalmi és a politikai megújulásnak. Ezen a téren a felvidéki és a szerbiai magyar közösségek – a jelek szerint – előbbre állnak. A 2009. esztendő előreláthatólag egész Kárpát-medencei magyarságunk életében a Változások Éve lesz. Az Új Esztendő Új Kezdetet ígér, a rendszerváltozás kezdetének 20. évfordulója minden bizonnyal annak új fejezetét nyitja meg.

Míndezeket szem előtt tartva, a magyar nemzeti érdek iránt elkötelezett, hiteles rendszerváltó politikai és polgári erőknek Kárpát-medencei közmegegyezésre és határokon átvéltől összefogásra irányuló tárgyalásokat kell kezdeniük – egy egységes magyar érdekvédelem és egy közös nemzetközi politikai érdekképviselet megteremtése érdekében. Az európai integráció folyamatába illeszkedő nemzeti integráció valós kiútnak ígérkezik belsőleg és külsőképpen megosztott magyarságunk sokrétű válságából.

Budapest, 2009. január 9.

TÖKÉS LÁSZLÓ
európai parlamenti képviselő

A MAGYAR KULTÚRA NAPJAI

2009. január 20–27.

PROGRAM

2009. JANUÁR 20., KEDD

● Tárlat a XII. Magyar Karikatúra Művészeti Fesztivál anyagából

Helyszín: Királyhágómelléki Református Egyházkerület Székháza

Időpont: 15.30 óra

Szervezők: Pro Universitate Partium Alapítvány, Partiumi Magyar Művelődési Céh

2009. JANUÁR 22., CSÜTÖRTÖK

● Könyvbemutató

Lipcei Márta: Életdicséret

Helyszín: Illyés Gyula Református Könyvesbolt

Időpont: 16.00 óra

Szervezők: Pro Universitate Partium Alapítvány, Partiumi Magyar Művelődési Céh

2009. JANUÁR 25., VASÁRNAP

● Könyvbemutató

Kupán Árpád: Hűség és helytállás

Biharszentjánosi krónika

Helyszín: Nagyvárad-újvárosi református templom

Időpont: 11.00 óra

Szervezők: Pro Universitate Partium Alapítvány, Partiumi Magyar Művelődési Céh, Nagyvárad-Ujváros Református Egyházközösség

● Az Egyetemes Imahét záró-istentisztelete

Helyszín: Nagyvárad-újvárosi református templom

Időpont: 17.00 óra

Szervezők: Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Nagyvárad-Ujváros Református Egyházközösség

● Biblia-kiállítás

Helyszín: a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Székháza

Időpont: 18.00 óra

Szervezők: Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Tökés László Európai Parlamenti Irodája

● A Biblia Éve Emléktáblájának felavatása

Helyszín: a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Székháza

Időpont: 18.30 óra

Szervezők: Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Európai Parlamenti Iroda, Pro Universitate Partium Alapítvány, Partiumi Magyar Művelődési Céh

2009. JANUÁR 27., KEDD

● Budapesti zárandoklat Ady Endre halálának 90. évfordulója alkalmából

Megemlékezés és koszorúzás

Helyszín: Kerepesi Temető

Időpont: 12.30 óra

● Sajtótájékoztató

Helyszín: Magyar Írószövetség Klubja

Időpont: 14.00 óra

● Nagyvárad-i írók estje

Helyszín: Magyar Írószövetség Klubja

Időpont: 17.00 óra

Szervezők: Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Európai Parlamenti Iroda, Magyar Írószövetség, Pro Universitate Partium Alapítvány, Partiumi Magyar Művelődési Céh

A Könyv

Nemzetközi Biblia-kiállítás Nagyváradon

Tökés László EP-képviselő „Keresztény Európát!” programja keretében 2008. december 9-13. között az Európai Parlament brüsszeli épületében A Könyv címmel nemzetközi Biblia-kiállítást szervezett, melynek fővédnökségét Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke vállalta, lelki védnöke pedig I. Bartolomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka volt.

A kiállítás értékét jelzi, hogy maga Hans-Gert Pöttering, az Európai Parlament elnöke nyitotta meg. A kiállítás öröme és sikerén felbuzdulva január 25-én, az imaheti záró-istentiszteletet követően, 18 órától a KRE Székházában a Biblia Évének mintegy záróeseményeként Nagyváradon is bemutatták az Európai Unió nyelvein kiadott Szentírások gyűjteményét, illetve a kiállítás hangsúlyos részét képező magyar nyelvű Biblia-örökségünket.

A KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJA:

18.00 Dr. Hermán M. János, a kiállítás kurátora moderátorként köszönti az újvárosi templomból a KRE Székházába átsereglett gyülekezetet

18.05 Brugós Anikó népi zoltárt énekel Kerekes Károly gyűjteményéből

18.10 Tökés László püspök, EP-képviselő megnyitja a kiállítást

18.20 Prof. dr. Gorun Gheorghe szól az egybegyűltekhez

18.25 Dr. Ötvös László bemutatja a Méliusz-féle Szent Jób könyvet

18.30 Meleg Vilmos színművész elszavalja Erdős Szilveszter János: Az Magyar népnek, ki ezt olvassa című versét

18.35 Ferenczy Miklós lelkipásztor méltatja Gy. Szabó Béla grafikus munkásságát, ismertetőt ad elő a János Jelenéséből ihletődött metszetekről

18.40 Brugós Anikó népi zoltárt énekel Kerekes Károly gyűjteményéből

EMLÉKTÁBLA-AVATÁS:

18.50 Márkus Zoltán vezetésével a Nagyvárad-réti Sztáray Mihály Énekkar a 96. Zoltárt adja elő („Énekeljete minden népek...”)

18.55 Az emléktábla megáldása: Tökés László püspök, valamint a jelen lévő egyházi méltóságok az ökumené szellemében megáldják az emléktáblát

ZÁRÁS: Márkus Zoltán vezetésével a Nagyvárad-réti Sztáray Mihály Énekkar szerepel

19.10 Szeretevendégség az Arany János Kollégium ebédlőjében

HÁZIGAZDA: a Nagyvárad-csillagvárosi gyülekezet és a nagyvárad-i ÉP-iroda

Zarándoklat Ady Endre sírjához

Ady Endre halálának 90. évfordulója alkalmából, a Magyar Kultúra Napjai rendezvénysorozatunk záróeseményeként budapesti zárandoklatra került sor 2009. január 27-én, a Magyar Írószövetség, az Európai Parlamenti Iroda, a Pro Universitate Partium Alapítvány és a Partiumi Magyar Művelődési Céh szervezésében az alábbi program szerint:

12.30 Megemlékezés és koszorúzás Ady Endre sírjánál (Kerepesi temető)

14.00 Sajtótájékoztató a Magyar Írószövetség Klubjában

Tökés László püspök, európai parlamenti képviselő, Vasy Géza irodalomtörténész, a Magyar Írószövetség elnöke, illetve Barabás Zoltán költő, a Partiumi Magyar Művelődési Céh igazgatója részvételével

17.00 Nagyvárad-i írók estje a Magyar Írószövetség Klubjában

Tökés László püspök a Magyar Írószövetség székházában tartott tájékoztatón elmondta: gyűjtést indítanak, hogy a költő szülőfalujában, Érmindszentszen egészalakos Ady-szobrot állíthassanak. *(Az adakozásra való felhívást lásd lapunk 12. oldalán)* „A kolozsvári Mátyás-szobor is közadakozásból készült el” – emlékeztetett Tökés László, majd megjegyezte, már érkeztek jelentős összegű felajánlások a költő szobrára is. A Magyar Írószövetség vezetői felajánlották: a szervezet Arany János Alapítványa gyűjti a Magyarországról érkező adományokat.

VÁRADIÁK PESTEN

Mint arról már beszámoltunk, január 27-én, Ady Endre halálának 90. évfordulóján egy nagyváradi delegáció tisztelettel a költőseni sírjánál Budapesten, egy úgynevezett zárandoklat keretében, amelyet a Partiumi Magyar Művelődési Céh szervezett a Magyar Írószövetséggel közösen. A temetőbeli megemlékezést követően sajtótájékoztatót tartottak az Írószövetség székházában, több aktuális kultúr- és nemzetpolitikai témában. A vendéglátók részéről Vasy Géza és L. Simon László, az írószervezet elnöke és titkára, a váradiak nevében Tökés László református püspök, EP-képviselő és Barabás Zoltán költő, a PMMC igazgatója informálta a médiát. Itt hangozott el elsőként az a felhívás, amely egy új érmindszenti, egészalakos Ady-szobor céljára való közadakozásra, összemzeti gyűjtésre szólít fel. A sajtótájékoztató után az Írószövetség klubtermében író-olvasó találkozóra kerítették sort. Vasy Géza irodalomtörténész, a szövetség elnöke üdvözölte a Váradról érkezett delegációt, és felkérte az öt költőt, írókat, hogy olvassanak fel műveikből a nem túl nagy számban megjelent érdeklődőknek, akik között Biharból és Erdélyből elszármazott irodalmárok, művészek is voltak (Aniszi Kálmán, Kenéz Ferenc, Szlafkay Attila, Kerékgyártó László, Bágyoni Szabó István, Pusztai János). A felolvasás kérdések és válaszok, majd kötetlen beszélgetés követte.

(REGGELI ÚJSÁG, 2009. február 2.)

ÖSSZEFOGÁS AZ AUTONÓMIÁÉRT

Nyilatkozat

Egységben nemzeti közösségünk önrendelkezéséért

HATÁROZATI ÁLLÁSFOGLALÁS

1. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsa Isten iránti háladással állapítja meg, hogy a 2007-es európai parlamenti választások rendjén való kiállása meghozta gyümölcsseit: erdélyi magyarságunknak és hívő népünknek méltó képviselője volt az európai fórumok előtt Tökés László püspök személyében.

2. Egyházkerületi Igazgatótanács elkötelezetten támogatja Tökés László püspöknek az erdélyi összmagyar együttműködés intézményes kereteinek megteremtésére, valamint a nemzeti összefogást tükröző európai parlamenti jelöltlista felállítására irányuló erőfeszítéseit.

3. Történelmi egyházaink közösségében arra szólítjuk fel erdélyi politikai és közéletünk szereplőit, hogy maradéktalanul fogjanak össze nemzeti közösségünk autonómiájának megvalósítása érdekében.

4. Tökés László püspök-képviselő tevékenységét nagyra értékelve, Egyházkerületi Igazgatótanács fontosnak tartaná elkezdett munkája folytatását az Európai Parlamentben.

5. Tökés László politikai helyzetértékelésében bízva, amennyiben a püspök-képviselő maga is az Európai Parlamentben kívánja folytatni egyházunk és népünk érdekében végzett szolgálatát, Egyházkerületünk a legmesszebbmenőkig támogatja püspökét egy újabb mandátum megszerzésében.

Nagyvárad, 2009. február 6.

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
IGAZGATÓTANÁCSA
nevében:

CSÜRY ISTVÁN
helyettes püspök

KOVÁCS ZOLTÁN
főgondnok

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsa 2009. február 6-i Határozati állásfoglalásában arra szólítja fel erdélyi politikai és közéletünk szereplőit, hogy „maradéktalanul fogjanak össze nemzeti közösségünk autonómiájának megvalósítása érdekében”. Az európai parlamenti választásokra tekintő állásfoglalás híven kifejezi Egyházkerületünk következetes kiállását nemzeti közösségünk ügye mellett – egyenes folytatásaként és részeként annak az egyházi-közéleti szerepvállalásnak, mely a 2003. február 1-jei, szatmárnémeti rendkívüli egyházkerületi közgyűlés révén az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Székely Nemzeti Tanács megalakulásához vezetett.

Az egyházi önkormányzati-politikai szerepvállalásnak kiemelkedő példája az a 2009. február 8-i, sepsiszentgyörgyi nagygyűlés, melyet a székelyföldi magyar intézményvezetők kormány általi leváltása elleni fellépésként a történelmi magyar egyházak kezdeményeztek és szerveztek. Nagy erdélyi püspökünk, Márton Áron önkényes bebörtönzésének 60. évfordulóján ismételtlen beigazolt, hogy nemzeti közösségünk – saját híveik – létbevágó kérdéseiben Egyházaink nem hallgathatnak. A „politikai váltogazdálkodás” esetleges viszonyai között újból meggyőződhetünk arról, hogy erdélyi magyarságunk és Székelyföld önrendelkezéséért küzdő népünk továbbra is számíthat egyházainkra.

A sepsiszentgyörgyi nagygyűlés több más tanulsággal is szolgál számunkra, melyek a következők:

● Újból bebizonyosodott, hogy önmagában a pártalapú politizálás nem célravezető út az erdélyi magyarság számára. Az ellenzékes szorított RMDSZ-nek revidálnia szükséges eddigi politikáját, mely egyetlen lapra, a kormányzati részvétel konjunkturális körülményeire tette fel közösségünk ügyét. A legutóbbi választások nyomán kialakult helyzet bebizonyította az ún. politikai váltogazdálkodásra, illetve pártpolitikai algoritmusra alapozó, kijárásos politika tarthatatlanságát. Hosszú távon csak az számít tényleges eredménynek, amit törvények által és intézményesült formában kivivünk magunknak.

● A kialakult áldatlan helyzet nyilvánvalóvá teszi a minden áron való kormányzati részvétel jelentette csapdát. Több mint egy évtizede tartó kormánytagsága, illetve kormányközeli politikája következtében az RMDSZ akaratlanul is annak a többségi jogfosztó politikának vált részesévé, mely ellen – a sepsiszentgyörgyi nagygyűlésen résztvevő képviselői által – jelenleg tiltakozik. Amint már többször is régen elmondták: az RMDSZ sok tekintetben nem annyira tagja, hanem inkább foglya volt a román kormányoknak – amikor is kénytelen-kelletlen asszisztált a nacionalista elnyomó politika azon gyakorlatához, mely ellen a Szentgyörgyön elfogadott tiszponos petíció tételes módon tiltakozik.

● A kialakult magyarellenes politikai kurzusnak önbírálatra kell készítenie az RMDSZ hivatalos vezetőit. A szervezet egyik volt minisztere a nagygyűlés alkalmával – egyébként nagyon helyesen – azt jelentette ki, hogy: „Egy család tagjai vagyunk”. Régebben, amikor az erdélyi magyar összefogást az RMDSZ-pártegység címen rendre visszaautasították, sőt az autonómia-párti és a polgári aktivistákat kitaszították: nem voltunk „egy család” tagjai!

Az egyik székely megye tanácselnöke most „lármafák gyújtására” biztatja a magyarokat. Joggal vetődik fel a kérdés, hogy ugyanő és társai megelőzőleg miért jártak az élen az általuk „egységbontóknak” titulált nemzetársaik gyújtotta „lármafák” otthagatásában?

Remélünk kell, hogy a történelmi egyházaink elkötelezett támogatását igénybe vevő „átgazdálkodó” ez alkalommal nem az ellenzékbe szorult párt érdeke, hanem az igazi nemzetföltés beszél.

● Világosan kell látnunk, hogy az arányos etnikai képviselet kérdése nem újkeletű – nem csupán a jelenlegi DLP-SZDP kormánykoalíció regnálásának a vejejárója. Ugyanez mondható el „az irányított, nyílt vagy burkolt betelepítések”, „a militarizált egységek bővítése”, Székelyföld „gyarmatosítása” vonatkozásában. Az RMDSZ-nek elnyomósnak mondott kormányzati pozíciójában is vállalnia kellett volna a felsorolt magyarellenes jelenségekkel szembeni kiállást. A küszöbön álló erdélyi magyar összefogás keretében erre nézve is megállapodásra van szükség.

● Azt is látnunk kell, hogy az intézményvezetők magyar illetősége önmagában még nem érték és nem érdem. Az autonómia céljából meghirdetett helyi népszavazások ellen egy magyar prefektus éppen úgy felléphet, mint Codrin Munteanu. Mint ahogyan a megalkuvásra hajlamos magyar intézményvezetőkben sem sok haszna van a magyarságnak. Ezen a téren tehát az etnikai hovatarozás mellett a szakmai hozzáértés, valamint az erkölcsi-politikai hitelesség éppen olyan fontos. Ne keltsünk etnikai kérdést ott, ahol nem – csak – arról van szó. Egy hiteles magyar politikával támasszuk alá és képviseljük jogos követeléseinket.

Amint a nagygyűlés egyik szónoka mondta: nem szabad túrnunk, hogy Akhábi király Nábót szőlőjét elorozza. Az előirányzott következő székely nagygyűlésen is politikai tisztánlátással és maradéktalan erkölcsi tartással álljunk ki örökségünk védelmében és közös céljaink képviseletében!

Brüsszel, 2009. február 10.

TÖKÉS LÁSZLÓ
püspök,
európai parlamenti képviselő,
az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke

PÁLYÁZAT

A JOHANNITA REND MAGYAR TAGOZATA (a Szent Jánosról Elnevezett Jeruzsálemi Ispótyalos Lovagrend) pályázatot hirdet a Kárpát-medencében működő református és evangélikus középiskolák 9-12. évfolyamos tanulói számára, az alábbi Ige szellemében írandó dolgozat elkészítésére:

„Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztjét és kövessen engem.” (Márk 8,34)

A dolgozatban azt várjuk, hogy a pályázó – a Kárpát-medencében – oly sok testet és lelket megnyomorító diktatúrák (1945–1990) éveit átélőn, vagy ismerős megszólításával (például: riport készítésével) mutassa be, hogy miként segítette a

megkérdőjelezett az élő Istenbe vetett hite ezekben a rendkívül nehéz időkben.

A beadandó pályamunkák terjedelme ne legyen kevesebb tíz oldalnál, de ne haladja meg jelentősen a tizenöt oldalt sem (12-es betűméret). Tanácsoljuk, hogy dolgozatát iskolájának egy tanárával folytatott konzultáció igénybevételével készítse el.

A pályaművek kérésére külön előírás nincs.

Egy példány nyomtatott és egy példány elektronikus adathordozón (CD) rögzített pályamű beadásának határideje: 2009. május 4. A Johannita Rend Magyar Tagozatának címére, illetve a rendtitkárságára (1056 Budapest, V. kerület Váci utca

62-64. földszint) várjuk a pályaműveket. A címlapon kérjük feltüntetni a pályamű készítőjének a nevét, lakcímét (telefon elérhetőségét), illetve iskolájának és konzulens tanárának nevét és címét (amennyiben konzulens tanári segítséget igénybe vett a pályázó).

Az első három legjobb pályamű készítője között összesen háromszázezer forint kereskedelmi értékű jutalomtárgyat oszt ki a Johannita Rend Magyar Tagozata.

Első díj: egy hordozható számítógép (laptop)

Második és harmadik díj: értékes tárgyjutalom.

EURÓPAI HÍRMONDÓ

Közlemény

Az alapvető emberi jogok helyzete az EU-ban

Az Európai Parlament plénuma 2009. január 14-i, strasbourgi ülésén szavazott Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban című Jelentésről. A törvényalkotási kezdeményezés előkészítését hosszú és eles viták kísérték – kiváltképpen a kisebbségi jogokról szóló fejezet vonatkozásában. Sajnálatos, hogy nem csupán azok, akikről ez nem igazán várható el, de még a Néppárti Képviselőcsoport sem állt ki teljes mellszélességgel a kollektív kisebbségi jogok és a kisebbségi autonómia ügye mellett. A Néppárt az Állampolgári Jogok, Bel- és Igazságügyi Bizottság által – Gál Kinga képviselőasszony határozat közreműködésével – elfogadott, kulcsfontosságú 49. paragrafushoz utóbb benyújtott, leszűkítő módosító javaslatot támogatta – ami a szavazás kimenetelére nézve meghatározónak bizonyult.

A kisebbségi jogokat korlátozó módosító javaslatot saját delegációja, valamint a görög és a román képviselők erőteljes támogatásával egy spanyol EP-képviselő nyújtotta be. A plénum végül is az ilyenképpen módosított, a kisebbségi közösségek számára kedvezőtlenebb szövegváltozatot szavazta meg.

Szavazás utáni felszólalásában Michl Ebner déltiroli (Olaszország) EP-képviselő kerteles nélkül elmondta, hogy – egyebek mellett – éppen a vitatott 49. cikkely miatt nem volt hajlandó a Jelentést megszavazni.

Gál Kinga egészében véve pozitívan értékelte a törvénykezdeményezést. A magyar néppárti küldöttség tagjai – a néppárti frakció hivatalos álláspontjától eltérően – az eredeti szövegjavaslatot támogatták szavazataikkal.

Tökés László európai képviselő felszólalásában a kompromisszum szükségességével indokolta a Jelentés megszavazását. Annak gyengeségei ellenére ugyanis úgy értékelte, hogy a törvény több vonatkozásban – példának okáért a szociális természetű jogok terén – komoly előrelépést jelent. „Külön is elismerésemet fejezem ki a kisebbségi jogokról szóló fejezet iránt, amely kiindulópontját képezheti az Európai Unió kisebbségvédelmi jogrendszerének megalkotásának” – mondotta a képviselő.

Ezzel együtt Tökés László sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a hivatkozott paragrafusból törölték „a hagyományos nemzeti kisebbségi közösségekről” szóló megfogalmazást, a „nemzeti kisebbségekhez tartozó személyekre” cserélve fel azt. A megcsonkított szövegből sajnálatos módon „a megfelelő önrendelkezési megoldásokként” ajánlott „személyi-kulturális, területi és regionális autonómiák” felsorolása is kimaradt. Mindemellett komoly eredménynek számít a szubsidiaritás és az önrendelkezés autonómia-alapelveinek a szövegben való benntartása.

Európai képviselőnk befejezőképpen a homoszexuális jogaira, valamint az eutanázia burkolt elfogadására vonatkozó paragrafusokra is kitért, melyeket jó lelkiismerettel nem tudott megszavazni (72., 75. és 76., illetve a 166. cikkelyek). A lelkiismereti- és vallásszabadság, valamint a szabad véleménynyilvánítás sérelmét jelenti a 72. paragrafus azon állítása, hogy „a vallási, társadalmi és politikai vezetők homoszexuálisok elleni kijelentései a gyűlöletet és az erőszakot táplálják” – mondotta a püspök. Egyházainknak jogukban áll az ebben a tárgyban vallott – bibliai és teológiai – felfogásuk szabad nyilvánítása és hirdetése.

Strasbourg, 2009. január 15.

TÖKÉS LÁSZLÓ
EP-képviselő
sajtóirodája

Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke ma, 2009. január 28-án a Sándor-palotában fogadta Tökés László püspököt, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnökét. Az államfő meghívásának eleget téve Tökés László – az EMNT alelnökei, Szilágyi Zsolt és Toró T. Tibor kíséretében – beszámolt a romániai politikai helyzetről, illetve rövid helyzetképet festett az erdélyi magyar politika aktuális állapotáról.

Tökés László megköszönte a köztársasági elnöknek a nemzetegyesítés terén tett erőfeszítéseit, a határon túlra szakadt nemzetrészekkel való törődést, és külön gratulált a köztársasági elnök kezdeményezésére született konferenciasorozathoz. Az erdélyi magyarok európai képviselője hangsúlyozta: Trianon után a kommunizmus ártott leginkább a magyar nemzeti egységnek. Véleménye szerint 2004. december 5-e nem annyira a trianoni diktátum, hanem inkább a kommunista korszaknak a szétszakadt nemzetrészeket egymástól elidegenítő, „internacionalista” doktrínájának a következménye.

Következésképpen elengedhetetlennek tartja a kommunista múlttal való őszinte szembenézést, a kommunizmus bűneinek feltárását. Utalt arra, hogy 2007 decemberében a román államelnökkel, Traian Băsescuval való találkozájukon Románia államfője elvi támogatásáról biztosította a kommunizmus magyar- és kisebbséggel szembeni büntetteinek kutatását.

Tökés László meghívta Sólyom László államelnököt 2009. december 15-re Temesvárra, a romániai forradalom húsz éves évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségre. A Magyar Köztársaság elnöke a meghívást elvileg elfogadta.

Tökés László felvetette a magyar adóforintokból létrehozott erdélyi magyar felsőoktatási intézmények, a Partiumi Keresztény Egyetem és a Sapientia-Erdélyi Magyar Tudományegyetem támogatásának ügyét is. Örömmel számolt be az államelnöknek a PKE hivatalos akkreditálásáról, illetve a Sapientia-EMTE küszöbön álló akkreditációjáról. Emlékeztetett: kereken ötven éve olvastották be a

Bolyai Egyetemet a Babeş Egyetembe, és ennek kapcsán felhozta a két magyar nyelvű felsőfokú oktatási intézmény paritásos alapon való, a magyar és a román állam által egyforma mértékben történő támogatásának kérdését. Sólyom László válaszában elismerően szövelt az eddigi eredményekről, és abbéli reményét fejezte ki, hogy a magyar nyelvű intézmények tovább fognak erősödni.

Tökés László rövid tájékoztatást nyújtott arról a csángómentő programról, amely a csángómagyarok nyelvi és közösségi megmaradását célozza, és arra kérte a magyar köztársasági elnököt, hogy továbbra is támogassa a csángó ügyet.

Traian Băsescu román államfő küszöbön álló budapesti látogatása kapcsán az EMNT elnöke ismertette a magyar államfővel a Romániában – államelnöki segédlettel – felerősödött regionalizációs folyamatokat. Elmondta: fennáll a veszélye annak, hogy az új regionális közigazgatási rendszer nem tartja tiszteletben a különböző történelmi régiók határvonalait, és az etnikai összetételt is megváltoztathatja. A régiók újrarájzolása, illetve Székelyföld területi autonómiája kiemelten fontos mind a székelység, mind egész erdélyi magyarságunk jövője szempontjából.

Az aktuálpolitika rendjén az erdélyi magyarok európai képviselője beszámolt arról, hogy a közelgő európai parlamenti választások tekintetében egy közös, nemzeti lista felállítására tett javaslatot, amelynek lehetőségéről pénteken, 2009. január 30-án egyeztet Markó Bélával, az RMDSZ elnökével. Sólyom László egyetértett a magyar összefogás szükségességével, és reményét fejezte ki, hogy ezáltal több képviselője lehet az erdélyi magyarságuk az Európai Parlamentben.

Budapest, 2009. január 28.

TÖKÉS LÁSZLÓ
EP-képviselő
sajtóirodája

KÖZLEMÉNY

„Soha nem lesz autonómia”

A magyarság körében nagy megütközést keltettek Traian Băsescu azon kijelentései, melyeket legutóbbi budapesti látogatásakor tett. A román államelnök egy cseppet sem feszélyezte magát, amikor hivatali kollégája, Sólyom László jelenlétében ezekkel a szavakkal utasította rendre a székelyeket: „soha nem lesz autonómia Székelyföldön, mivel Románia szuverén és egységes nemzetállam”. „Románia soha nem fogja elismerni a kisebbségek kollektív jogait” – tette hozzá, majd önelégülten hangsúlyozta ki, hogy: „Románia megfelel a kisebbségekkel való bánásmódról szóló összes európai uniós elvárásnak”.

A román államfő álláspontja a dolgok jelenlegi állása szerint – látszólag – teljes mértékben megfelel az uniós normáknak. Erre nézve elégséges, hogyha az Európai Parlament 2009. január 14-i határozatára utalunk vissza, „az alapvető jogok helyzete” tárgyában. Amiképpen azt hírül adtuk, a nevezett törvény 49. paragrafusból – a román EP-képviselő határozat közreműködésével – végül is törölték a kisebbségi kollektív jogokra és az autonómia-jogokra vonatkozó megfogalmazásokat. (Jean Marinescu EP-képviselő úr derekas munkát végzett a kisebbségek iránt előítéletesen elfogult elvbarátai körében...)

Tegnap este a késő éjszakába nyúlt az Európai Parlament azon vitája, melyet a Tabajdi Csaba és Michl Ebner társelnökök által vezetett Kisebbségvédelmi Frakcióközi Bizottság kezdeményezésére a hagyományos nemzeti és etnikai, valamint a bevándorló európai kisebbségek védelme tárgyában tartottak. A plenáris közvitanak jellemző adaléka, hogy a két legnagyobb EP-frakció, az Európai Néppárt, valamint az Európai Szocialista Csoport támogatása hiányában ebben a kiemelkedően fontos kérdésben határozathozatalra végül is nem kerülhetett sor. Ennek következtében újból kudarcot vallott egy átfogó EU-kisebbségvédelmi keretegyezmény elfogadására irányuló nemes kezdeményezés.

A kisebbségügyi vitát Tabajdi Csaba európai képviselőnek a kisebbségek iránt határozottan elkötelezett előterjesztése vezette be. A kisebbségi

intergroup vezetője sikra szállt a hagyományos, a bevándorló, az ország nélküli, valamint a cigány kisebbségek ügye mellett. Az őshonos kisebbségi közösségek esetében a többségi és kisebbségi egyetértésen alapuló, az egyes államok integritását tiszteletben tartó önkormányzati rendszer bevezetését tartotta célravezetőnek.

Jaques Barrot EB-főbiztos a túlzott elvárásoknak elébe menve leszögezte, hogy az Európai Uniónak nincs általános hatásköre a kisebbségek védelmében, mivel az a nemzeti kormányok hatáskörébe tartozik. Az Unió hatásköre arra korlátozódik, hogy általános irányelveket fogalmazzon meg – példának okáért a faji diszkrimináció, a soknyelvűség, a kulturális sokszínűség, a cigányok szociális jogai vagy a bevándorlók integrációja stb. vonatkozásában.

A bevezető előterjesztések nyomán az EP-frakciók képviselőinek a hivatalos állásfoglalásai, majd az önkéntes felszólalások következtek. Elgondolkodtató és lehangoló, hogy a téma iránt érdeklődők többsége a közvetlenül érintett kisebbségek, illetve többségi „gazdanemzetek” köréből került ki. A jelentős befolyással rendelkező „nagy” nemzetek és pártok képviselőinek érdektelensége a jogfosztott kisebbségek számára nem sok jót ígér.

A vitában résztvevők aránya híven tükrözi a Kárpát-medencei magyarság helyzetének megoldatlan voltát. Magyar részről a következők szólaltak fel: Tabajdi Csaba, mint „témafelelős”, Lévy Katalin, Gál Kinga, Szent-Iványi István, Tökés László, Bauer Edith, Sógor Csaba, Harangozó Csaba és Winkler Gyula. Ennél is többen kértek szót a román képviselők sorából – összesen tízen –, azzal a nyilvánvaló kollektív szándékkal, hogy „megvédjék a román mundér becsületét”. Rajtuk kívül, a többi európai kisebbség képviselőjében – többek között – a finnországi Henrik Lax, a spanyolországi baszk Miguel Irujo Amezaga, a lettországi orosz Tatjana Zdanoka és a dél-tiroli (Olaszország) osztrák Michl Ebner vettek részt a vitában.

A magyar képviselőik általában véve a kisebbségi kollektív jogok, illetve az autonómia ügye mellett foglaltak állást, és egy egységes európai kisebbségvédelmi rendszer bevezetését sürgették. Gál Kinga (FIDESZ) rámutatott, hogy a kisebbségi közösségi problémák pusztán emberi jogi és diszkrimináció-ellenes intézkedésekkel nem rendezhetők – ennél többre van szükség. Szent-Iványi István (SZDSZ) azt javasolta, hogy az alakulófélben lévő

bécsi Alapjogi Ügynökség keretében egy tisztégszélő kifejezetten a kisebbségi kérdések intézésére nyerjen megbízatást. Harangozó Csaba (MSZP) szintén az autonómia mellett állt ki, azt hangsúlyozva, hogy „az önrendelkezés joga megilleti a nemzeti kisebbségeket”. Winkler Gyula (RMDSZ) „a többségi és kisebbségi konszenzuson alapuló autonómiaformákat” nevezte a legjobbnak a kisebbségi kérdés megoldása irányába.

A román felszólalások egészükben véve szakszerűtlenségről, többségi értetlenségről és előítéletes elfogultságról, nem egy esetben pedig kifejezetten rosszindulatról árulkodtak. Dragoș Florin David brassói képviselő azzal érvelt a magyar autonómia ellen, hogy: „hova jutnánk, hogyha az egy milliárdnyi román munkavállaló autonómiát igényelne magának Spanyolországban?” (sic!). A baptista Nicodim Bulzesc azt kifogásolta, hogy „a kisebbségek nagy zajt csapnak maguk körül” („fac mult zgomot”); márpedig: „a zaj nem tesz jót, a jó pedig nem csap zajt”. Adrian Severin volt román külügyminiszter meghökkenítő kijelentése szerint „az Európa Tanács, valamint az Európai Unió kisebbségvédelmi rendszerének megkettőzése káros volna, és konfüziót okozna” (sic!). Egyenesen visszataszítóan hatott a román képviselők többségének arról való ömlengése, hogy Románia „példa- és modellértékű módon” megoldotta a kisebbségi kérdést, és ezen a téren túlszárnyalta Európát. Az egy-két szlovák felszólaló öndicsérete messze elmaradt a románoké mellett...

Összefoglalójában Tabajdi Csaba aláhúzza, hogy „az egyenlő bánásmód elve, illetve a diszkrimináció általános tilalma nem képes ellensúlyozni a kisebbségek által elszenvedett hátrányokat”.

A felszólalásokra adott válaszában Jacques Barrot jogi főbiztos mintegy mentegetőzve ismételtette, hogy az EU kizárólag a diszkrimináció ellenében léphet fel, és nincsenek jogi eszközei a kisebbségi nemzeti közösségek védelmére – „mivel erre nézve a tagállamok nem adtak felhatalmazást”.

Mindent egybevetve, csak remélni lehet, hogy ez az európai parlamenti követa nem lesz csupán „sok hűhó semmiért”, hanem felkavarja az európai kisebbségpolitika langyos állóvizet, és elő fogja segíteni az Unió 57 kisebbségi közösséghez tartozó, a tagországok lakosságának kb. 10%-át kitevő, mintegy 50 milliónyi európai polgár – köztük mintegy három millió kisebbségben élő magyar – helyzetének rendezését.

Tökés László felszólalását mellékelve közöljük.

FELSZÓLALÁS

a hagyományos nemzeti és etnikai, valamint a bevándorló európai kisebbségek védelme tárgyában

Elismeréssel és köszönettel üdvözlöm a hagyományos nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint az európai bevándorlók védelmének napirendre tűzését.

Fájdalmasnak tartom, hogy kellő frakció-támogatás hiányában mai közvitánk határozathozatal nélkül végződik, és továbbra sem nyílik lehetőség egy EU-kisebbségvédelmi keretegyezmény elfogadására.

A volt szovjet kommunista tábor országaiban az elnyomott kisebbségek ügyeinek nemzetközi rendezését az egymás ügyeibe való be nem avatkozás elve alapján utasították el.

Elfogadhatatlannak tartom, hogy ehhez hasonló módon, az Európai Unió is az egyes tagországok önálló hatáskörébe utalja kisebbségeik helyzetének megoldását.

A nacionál-kommunista időkre emlékeztető, diktatórikus álláspontnak és Európától idegen, demokrácia-ellenes megnyilatkozásnak tartom Traian Bănescu román államelnöknek az erdélyi magyarok kollektív jogok és autonómia iránti jogos igényét visszautasító budapesti kijelentéseit.

Az Európai Unió a nemzeti, etnikai és vallási kisebbségeknek is közös „házaja” – éppen ezért intézményes és törvény által szabályozott védelmüket tovább nem halogathatja.

Strasbourg, 2009. február 4.

TÖKÉS LÁSZLÓ
EP-képviselő
sajtóirodája

KÖZLEMÉNY

2009. február 6-8-án Tökés László püspök, EP-képviselő a Zürichi Magyar Egyesület meghívására látogatást tett Svájcban.

Zürichi látogatása során Tökés László a Partiumi Keresztény Egyetem képviselőjében az egyetemi kapcsolatok kiépítése tárgyában folytatott megbeszélést a Zürichi Egyetem Teológiai Fakultásának dékánjával, dr. Konrad Schmid professzorral. Elvi megegyezésre jutott közös európai tudományos projekt indítása, kölcsönös látogatások, tanár- és diákcsera programok szervezése ügyében.

Püspökünk ugyanakkor megtekintette a Gross Münster, és találkozott a Reformáció egyik lelki központjának számító, nagy múltú templom lelkipástorával, Christoph Sigrüst kalauzolásával megtekintette a Zwingli Ulrich és Bullinger Henrik reformátorok emlékét idéző állandó kiállítást és a Gross Münster szomszédságában található egykori kolostor épületét.

Február 7-én, szombaton mintegy hatszáz személy részvételével került sor a város egyik szállodájában a svájci magyarság legnépesebb közösségi rendezvényeként számon tartott Zürichi Magyar Bála, melynek idei díszvendége Tökés László volt. A magyar hagyományok életét és a közösség megőrzését célul kitűző – sorrendben immár 38. – bál szervezői között említést érdemelnek: a Zürichi Magyar Egyesület és a Magyar Ház Alapítvány, melyeknek fiatal és úgyszerető (tasnádi származású) elnöke Szennyessy László, a Keresztény Magyar Munkavállalók Szövetsége, élén a nagy érdemű Böröcz József elnökkel, valamint az Argani Magyar Egyesület, a Svájci Magyar Polgári Egyesület és a Helvétia-Hungária Társaság. A vendégek között köszöntötték – többek között – Mettler Christian, a Zürichi Kantonális Parlament elnökét, dr. Nagy Erzsébetet, Magyarország berna nagykövét, nem utolsósorban pedig Oláh Mihály Zilah-ligeti lelkipástort, aki fél éves rendkívüli lelkesítő szolgálatot végez a svájci reformátusok között.

Köszöntő beszédében Tökés László az összetételében és közösségi szolgálatában megújuló Zürichi Magyar Szövetséget és az egy önálló magyar szellemi központ létrehozására vállalkozó Magyar Ház Alapítvány érdemeit méltatta. Ugyanakkor sürgette a nyugati magyarságnak a nemzeti összefogásban betöltendő szerepének a megkeresését, a nemzeti érdekeink nemzetközi képviseletében való átgondolt és hathatós részvételét.

Február 8-án, vasárnap a zürichi Bruder Klaus római katolikus templomban került sor ökumenikus istentiszteletre. Az igehirdető püspököt Vizauer Ferenc plébános köszöntötte. Az istentiszteleti szolgálatban részt vett Varga György csúzi (Horvátország) református lelkipástor. A svájci Magyar Protestáns Szövetség nevében Pataky Ferenc elnök szólt az egybegyűltekekhez.

Az istentiszteletet szeretetvendégség, majd közeleti fórum követte. B. Szabó Péter, a Zürichi Magyar Egyesület ügyvezető elnöke bevezető beszédében a svájci magyarságot foglalkoztató kérdéseket terjesztette elő. Európai képviselőnk a Kárpát-medencei magyarság helyzetéről, a magyar nemzetpolitika időszerű kérdéseiről, az erdélyi magyarság autonómia-törekvéseiről, valamint az európai magyar érdekképviselet ügyéről tartott előadást. Egyebek mellett kihangsúlyozta, hogy a svájci regionális-kantonális-önkormányzati rendszer komoly eszmei és ihletforrást jelent, politikai mintaként szolgál az erdélyi – székellyöldi – magyarság számára.

A svájci vendéglátók, illetve az istentiszteleten és a fórumon résztvevő népes gyülekezet elkötelezett támogatásáról biztosította erdélyi népünk önrendelkezéséért folytatott küzdelmét.

Nagyvárad, 2009. február 9.

TÖKÉS LÁSZLÓ
EP-képviselő
sajtóirodája

KÉTIGENES MEGEGYEZÉS SZÜLETETT

Kétigenes megegyezés született ma – kezdte mondanivalóját Tökés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke a Markó Béla vezette RMDSZ-küldöttséggel való találkozó utáni sajtótájékoztatóján 2009. február 11-én, a kolozsvári RMDSZ-székházban. „Én ígert mondtam az RMDSZ megítélő felkérésére, hogy vezesse a Magyar Összefogás Listáját, amelyik formálisan és jogilag az RMDSZ listája lesz, az RMDSZ vezetői pedig ígert mondták a javaslatainkra.” Markó Béla, az RMDSZ elnöke ismertette a megállapodás részleteit, és bejelentette az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum megalakítását. Mindkét vállalat konkrét határidőkhöz kötötték a felek: a Magyar Összefogás Listájának tartalmi részét képező EMNT-RMDSZ belső koalíciós szerződést február 22-én írják alá, az EMEF megalapításának kitűzött időpontja pedig 2009. április 3.

Tökés László püspök, EP-képviselő rámutatott, hogy az ún. belső koalíciós megállapodás egy hosszú folyamat eredménye, hiszen az EMNT már megalakulása óta állhatatosan szorgalmazza a párbeszédet; 2006 vége óta pedig, kisebb-nagyobb megszakításokkal, valójában egyfolytában tartottak az egyeztetéseket. Úgy ítélte meg, végül is a megegyezésben döntő szerepe volt annak, hogy az RMDSZ-t kizsírították a kormányból.

Az autonómia ügye mindennél előbbre való, fogalmazott az erdélyi magyarok európai képviselője, felülír minden személyes és pártérdeket. Brüsszeli tapasztalatait összegezve Tökés László kifejtette: az Európai Parlamentben megerősödött abbéli meggyőződésében, hogy összefogás nélkül nincs autonómia. Ezt a különböző flamand, dél-tiroli, katalán, baszk, skót stb. „működő autonó-

miakkal” kapcsolatos tapasztalatai is egyértelműen alátámasztják. Amint az köztudott, Tökés László az autonómiáért harcoló, valamint regionalista európai nemzeti közösségek szervezeteit és pártját tömörítő Európai Szabad Szövetség (EFA) frakciójának sorait erősíti az Európai Parlamentben.

Az EMNT küldöttsége – Tökés László elnök, Szilágyi Zsolt és Toró T. Tibor alelnökök – konkrét javaslatcsomaggal érkeztek a tárgyalásra. Az RMDSZ vezetősége – Markó Béla elnök, Kelemen Hunor ügyvezető elnök, Borbély László és Kovács Péter ügyvezető alelnökök, valamint Szepessy László, a Szövetségi Elnöki Hivatal igazgatója – megegyezési szándékuk komolyságát bizonyítandó konstruktívan viszonyultak a javaslatokhoz. Az EMEF létrehozása mellett a felek két munkacsoport létrehozásában is megegyeztek: egyikben – bevonva a székelyföldi autonómiáért küzdő szervezetek képviselőit – közös szakértői csoportot hoznak létre a Székelyföld területi autonómiáját célzó autonómiakonceptiók összehangolására, illetve cselekvési tervet dolgoznak ki azok megvalósítására; a másikban viszont a sajátos státusú önkormányzatok felállításának a lehetőségeit vizsgálják, illetve ennek a törvényi kereteit dolgozzák ki.

A felek előirányozták: a nemsokára sorra kerülő, áprilisi RMDSZ Kongresszuson az aradi kongresszuson határozatba foglalt Kulturális Autonómia Tanácsot (KAT) kiszélesítik oly módon, hogy az ne csak az RMDSZ egyik belső intézménye, hanem ténylegesen az erdélyi magyar közösség egészét reprezentáló intézmény legyen.

A közelmúlt székelyföldi történései kapcsán a felek támogatásra javasolják a Székelyföldi Memorandumot, valamint közösen kezdeményezik egy

Erdélyi Memorandum megírását és képviselőit az 1993-as Memorandum mintájára. Végül az RMDSZ vállalta, hogy a jövőben erősítse a Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács (KMAT) munkálataiban való részvételét.

A tárgyalócsoportok tagjai megegyeztek: az összefogás erőpróbjája a júniusi európai parlamenti választásokon való közös részvétel, a Magyar Összefogás Listájának a – remélt – sikere. Tökés László ezen a listán az első helyet fogadta el, az RMDSZ a 2. és a 3. hellyel rendelkezik. A június 7-i választáson az előreláthatóan alacsony román részvétel miatt jó mozgósítással továbbá befutóként megcélozható a 4. hely, melyre szintén az EMNT nevesíthet jelöltet. A fennmaradt helyekre 75–25%-ban állíthat jelöltek az RMDSZ és az EMNT.

A felek külön kampánycsapatok felállításában egyeztek meg, egy közös, a kampányt koordináló bizottság felállításával. Ugyanakkor az EMNT és az RMDSZ egy közös európai keretprogramot dolgoz ki, amely mellett mindkét fél megjelenítheti saját értékrendjét és sajátos programelemét.

A tárgyalás formai, illetve technikai jelentőségű kérdésnek számított az, hogy a Magyar Összefogás Listája az RMDSZ égisze alatt indul; a kampány arculati anyagain viszont mindkét fél logóit használni fogják.

Az EMNT vezetősége a továbbiakban tárgyalásra hívja a Magyar Polgári Párt vezetőségét, hogy a Magyar Összefogás Listájának 4. helyére jelöltet állítsanak, illetve a többi támogató szervezettel a további jelölések ügyében egyeztessenek.

2009. február 13.

Az EMNT
sajtószolgálat

ÚJRA ASZTALON A NACIONALISTA KÁRTYA?

Traian Băsescu államelnök Székelyföld területi autonómiájával kapcsolatos budapesti és hazai kijelentései joggal keltek felháborodást a magyar közvéleményben. Alkotmányosnak álcázott, diktatórikus megnyilatkozásai viszont még az RMDSZ-t is ráébresztették autonómiájával kapcsolatos mintegy másfél évtizedes tévedéseire és mulasztásaira – és ennek köszönhetően késznek mutatkozik annak felülvizsgálatára.

Băsescu elnök provokatív magatartásának és autonómiaellenes állásfoglalásainak egy másik kedvező hozadéka az, hogy a területi önrendelkezés kérdése a politikai közvélemény homlokterébe került, és nyilvánvalóvá vált, hogy azt többé nem lehet szőnyeg alá seperi.

Harmadsorban annak is csak örvendeni lehet, hogy az újra visszatérő magyarellenesség keltette közös veszélyérzet összefogásra készíti a megosztott erdélyi magyarságot. Ennek kimagasló példaként értékelhetjük a 2009. február 9-i, sepsiszentgyörgyi tüntést, mely a magyar történelmi egyházak szervezésében, a politikai és a civil szféra bevonásával közel tízezer embert volt képes megmozgatni és a jó ügy mellé állítani. A Magyar Polgári Párt és az RMDSZ területi és helyi szervezetei ebben meghatározó szerepet játszottak.

A kedvező fejlemények mellett viszont azt sem téveszthetjük szem elől, hogy a román politikában újból az asztalra került a „nacionalista kártya”. Traian Băsescu leleményes válaszként a sepsi-

szentgyörgyi petíció székelyföldi román betelepítésekre vonatkozó passzusára, valamint a magyar intézményvezetők leváltásának vádjára – egyenesen „etnikai tisztogatással” vádolta meg a székeket. Reá való hivatkozással, ugyanezeket a rágalmatokat hangoztatja az a kolozsvári választási röpcédula, melyet a Demokrata Párt jelképével ellátva szórtak nagy példányszámban a következő felhívással: „Február 15-én légy román. Ne szavaz a kolozsvári magyar polgármester-jelöltekre!”

Román újságírók véleménye szerint is igen valószínű, hogy a magyarellenesség felmelegítése immár a választásokra a közlő európai, valamint az őszi elnökválasztásra tekint. A szavazatvadásokat uszító tevékenységükben az európai uniós környezet sem zavarja...

Tökés László európai parlamenti képviselő mindeerre mellékelte felszólalását – ez esetben, kivételes módon, román nyelven – hívta fel a figyelmet a Parlament plénájában.

Az RMDSZ EP-képviselővel való egyeztetésnek megfelelően mind az RMDSZ, mind Tökés László írásbeli megkereséssel fordul Pöttering elnökhöz ebben az ügyben.

Brüsszel, 2009. február 18.

TÖKÉS LÁSZLÓ
EP-képviselő
sajtóirodája

Felszólalás a kiújuló romániai magyarellenesség tárgyában

Jelek szerint az őszi parlamenti választások és a kormány megalakulása nyomán Romániában – Szlovákiához hasonlóan – a politikai életbe újból visszatért a magyarellenesség.

Az erdélyi magyar egyházak által szervezett, 2009. február 9-i, sepsiszentgyörgyi tüntések ez ellen emelte fel a szavát. Tíz pontos petíciójukban ezek követelték – egyebek mellett – a székelyföldi etnikai arányok mesterséges megváltoztatására irányuló román betelepítések leállítását.

Traian Băsescu elnök viszont – abszurd módon – a székely magyarokat vádolta meg románellenes „etnikai tisztogatással”. Ugyanakkor a kolozsvári helyi választás alkalmával terjesztett „demokrata” röpcédulákon ugyanezzel a rágalommal uszítottak a magyar polgármester-jelöltek ellen.

„Bagoly mondja verébnek: nagyfejű” – idézhetjük a népi mondást. Felhívom az Európai Parlament figyelmét, hogy Romániában – burkolt módszerekkel – tovább tart Erdély elrománosítása, etnikai arányainak a megváltoztatása.

Hans-Gert Pöttering elnök úrnak ugyanakkor – a tüntetők kérésére – eljuttatom a székely közösség petícióját, melyet az idézett röpcédulával együtt emellen mellékelek.

Brüsszel, 2009. február 18.

TÖKÉS LÁSZLÓ
EP-képviselő

FOLYTATÓDIK A CSÁNGÓMENTŐ MOZGALOM

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) „testvéri szeretettel és szolidaritással viseli szívén és hordozza gondjában a moldvai csángómagyarok sorsát. Emberi méltóságunk és nemzeti önazonosságunk tudatában az európai demokrácia és jogállamiság, az emberi- és a kollektív kisebbségi jogok világában törhetetlennek és tarthatatlannak ítéli, hogy egy európai uniós országban, Romániában a csángóknak még a pusztai nemzeti hovatartozását is tagadják, és ezt az ősi magyar népi közösséget erőltetett asszimilációnak vetik alá“.

Az EMNT – összefogva mindazon erővel, melyek a csángómagyarok ügyében fáradoznak – a nemzeti önvédelmi és a közösségi önrendezkedés szellemében jeleníti

szavát, és a 2008-as kolozsvári Jubileumi Ülésén hozott határozata értelmében stratégiai programot hirdetett az identitásukban fenyegetett moldvai csángók védelmében. Ennek jegyében a 2009. január 16-i III. Van Kiút konferencián, Nagyváradon meghirdették a kiemelten a csángómagyarok anyanyelvi oktatásának hitelesítését célzó adománygyűjtést, ugyanazt megismételték Budapesten a 13. Csángó Bálon, 2009. február 7-én.

Tökés László püspök, EP-képviselő a legutóbbi, Bákó megyei Szitáson történtek miatt levelet írt Petru Gherghel megyéspüspök úrnak, személyes védelmét kérve a meghurcolt szitási gyermekeknek és családjaiknak.

FÓTISZTELENDŐ

PETRU GHERGHEL MEGYÉSPÜSPÖK ÚRNAK

JÁSZVÁSÁR

Főtisztelendő Püspök úr!

Engedje meg, hogy Krisztusba vetett hitünk közösségében, a keresztényi testvéri ösztönös szellemében, ezúton – nyilvános formában – keressem meg Önt, a legutóbb, a Bákó megyei Szitás faluban történtek ügyében. Az ottani plébános valóságos ellenséges hadjáratot indított a magyar nyelv iskolán kívül, semmilyen törvénybe nem ütköző oktatása ellen – olyannyira, hogy még a ministrálástól is eltöltötte azokat a gyermekeket, akik magyarórára járnak. Ez nem az első hasonló eset Főtisztelendőség egyház-megyéjében, a csángómagyar gyülekezetekben.

Ez az eset, illetve bánásmód mindenképp közös keresztény hitünknek, a szeretet evangéliumi parancsolatának mond ellent. Lehetetlen és minden igaz hitű keresztény ember számára elfogadhatatlan, hogy Krisztus szolgáló magyarellenes érzéseket szítsanak híveik között, akik semmi egyebet, semmi rosszat nem akarnak, hanem csak azt, hogy atyáik nyelvét megtanulják, és ezen a nyelven dicsérik az Istent.

Másodsorban az ellen az intolerancia ellen emelem fel a szavam, amely szögesen ellentmond az európai vallási türelem és a Főtisztelendőség Egyháza által is hirdetett ökumenikus testvériség szellemének, illetve – ezzel együtt – az EU-tagország Románia törvényeinek.

Európai parlamenti képviselőként hadd említsen meg, hogy Románia maga is ratifikálta a Kisebbségi vagy Regionális Nyelvek Európai Chartáját, melynek értelmében a csángómagyarok nyelvét mind kisebbségi, mind regionális minőségében teljes védelem illeti meg – arról nem is beszélve, hogy a magyar, a román nyelvvel egyenrangú módon, az egyesült Európa egyik hivatalos nyelve.

Főtisztelendő Püspök úr!

Mindezeket figyelembe véve, tisztelettel kérem, hogy vegye személyes védelmébe a magyar nyelvtanulásért meghurcolt szitási gyermekeket és családokat.

Úgy ítélem, hogy ezek az ügyek méltán tarthatnak számot a Szentszék, valamint az Európai Unió érdeklődésére. Viszont erre semmi szükség nincs, hogyha ezt a súlyos problémát – az anyanyelvi iskolai és egyházi használatának kérdését – idehaza meg tudjuk oldani. Kész vagyok bármikor találkozni a Főtisztelendő Püspök úrral, hogyha ezzel használni tudok a csángók ügyének megoldásában és egyházi kapcsolataink építésében.

Isten gazdag áldását kérve a Püspök úr életére és szolgálatára, szeretettel küldöm testvéri jókívánásaimat – in Christo:

Nagyvárad, 2009. február 16.

TÖKÉS LÁSZLÓ
püspök,
EP-képviselő

Csángó Nap Nagyváradon

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács – a 2008-as Jubileumi Ülésén hozott határozatának megfelelően – 2009. február 20-án Csángó Napot szervezett Nagyváradon, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Székházában. A „csángómentő mozgalom” újabb állomásán ezúttal szakmai tanácskozást tartottak a leginkább érintettek bevonásával. Jelen voltak a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének képviselői, Barta András és Csillag Levente alelnökök, Hegyeli Attila, a csángó oktatási program vezetője, Duma András, a Szeret-Klézse Alapítvány elnöke, Nyisztor Ilona, a Pusztinai Közösségi Ház vezetője, Hegedűs Dóra, a Keresztiszülők a

Moldvai Csángó Magyarokért Egyesület elnöke, Gyöngyössy Lajos, a Keresztiszülők a Moldvai Csángó Magyarokért Egyesület alelnöke, Bogdán Tibor, a Máltai Szeretetszolgálat Csángó Koordinációs Csoportjának vezetője és Pozsony Ferenc, a Kriza János Néprajzi Társaság elnöke. A találkozót megtisztelte jelenlétével Barabás János, Magyarország kolozsvári konzulja is.

A tanácskozás végén a résztvevők egy közös Nyilatkozatot fogadtak el. Ezután megnyitották Hegedűs Dóra Moldva – Létköz című fotókiállítását, valamint bemutatták Pataki János Csángók – az elfelejtett magyarok című könyvét.

Nyilatkozat

Emberi méltóságunk és nemzeti önazonosságunk tudatában az európai demokrácia és jogállamiság, az emberi- és a kollektív kisebbségi jogok világában törhetetlennek és tarthatatlannak ítéljük, hogy egy európai uniós országban, Romániában a csángóknak még a pusztai nemzeti hovatartozását is tagadják, és ezt a magyar népi közösséget erőltetett asszimilációnak vetik alá.

A nemzeti közösségek védelme európai ügy. „Európa különböző országaiban és régióiban a regionális vagy kisebbségi nyelvek védelme és fejlesztése fontos hozzájárulás egy olyan Európa felépítéséhez, amely a nemzeti szuverenitás és a területi integritás keretei között a demokrácia és a kulturális sokrétűség elvein alapul” – áll a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájában. Ugyanezen aggodalomtól vezetett példálul nemrégiben Alexandru Nazare és Marian Jean-Marinescu EP-képviselők két írásbeli nyilatkozatot terjesztettek elő a szerbiai, Timok-völgyi románok védelmében. Írásbeli nyilatkozataikban aggodalmukat fejezik ki amiatt, hogy a szerbiai Timok-völgyben élő román kisebbségtől megtagadják egyik alapvető jogát, vagyis azt, hogy saját anyanyelvén tanuljon, és kéri az Európa Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki konkrét cselekvési tervet a román tanítási nyelv védelme érdekében.

A román európai parlamenti képviselők sem kérnek kevesebbet, mint amit mi kérünk! A nemzetiségi közösségeink iránti aggodalom és felelősség lehetne az a híd, amely összeköthet bennünket az egész Kárpát-medencében, a sorsközösség vállalása teheti érzékenyebbé a társnemzeteket egymás problémái iránt. Jó alkalom mutatkoz arra is, hogy felhívjuk a többségi nemzet figyelmét arra: ne alkalmazzunk kettős mércét!

A csángómagyarok védelme ugyanakkor nemzetstratégiai ügy is. A csángó-ügynek nemzetpolitikai szempontból éppen olyan fontosságot kell tulajdonítanunk, mint – példának okáért – az erdélyi magyar egyetem létrehozásának vagy Székelyföld területi autonómiájának – és érdekeinken cselekvő módon kívánunk fellépni. Domokos Pál Péter írja: „Ha csak annyit gondolkodtak a csángókról, míg elég egy gyufaszál, már sokat tettek.” A csángómagyarok gondjainak orvoslását nem várhatjuk csak és kizárólag az Anyaországtól – nekünk is mindent meg kell tennünk.

Üdvözöljük az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) 2008-as, Jubileumi Ülésén a nemzeti önvédelem és a közösségi önrendezkedés szellemében elfogadott határozatát. A „csángómentő mozgalom” azonban nem merülhet ki adományok gyűjtésében, és eseti segítségnyújtásban – az ezelőtől tíz évvel megfogalmazott Csángó Cselekvési Terv alapján stratégiai tervet dolgozunk ki.

Alapvető fontosságúnak tartjuk – az asszimiláló csángómagyarság revitalizációja érdekében is –, hogy a csángómagyar közösség számára életbe léptetett és jó eredménnyel szolgáló anyanyelvi oktatási program tovább folytatódjon – és mindent megteszünk annak érdekében, hogy a most már mintegy 1500 magyarul tanuló csángómagyar gyermek létszáma a lehetséges mintegy 9.000-10.000-re emelkedjen.

Szükségesnek tartjuk, hogy a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége és az EMNT közösen dolgozzon ki oktatási segédanyagot a csángómagyarok történetéről és jelenlegi helyzetéről annak érdekében, hogy erdélyi ifjúságunkat megerősítsük a nemzeti szolidaritás érzésében és a közös felelősségvállalásban.

Külön felhívjuk a figyelmet az Erdélybe származott csángómagyarok helyzetére, és szorgalmazzunk egy számukra készíthető oktatási és kulturális programot.

Azzal a megkereséssel fordulunk a hazai és külföldi egyházakhoz, hogy az ökumenikus kapcsolatok keretében az evangéliumi szeretet és a bibliai jogosság szellemében tevékeny módon támogassák a csángómagyarok nemzeti kisebbségi, vallási és anyanyelvi jogainak az elismertetését.

Közismert, hogy a vallás, a hit rendkívüli jelentőséggel bír a csángók életében – meggyőződésünk viszont, hogy ezzel a kincessel nacionalista egypárlással nem szabad visszaélni.

A csángók nagy barátja, Domokos Pál Péter előtt tisztelegve idézzük zárósként az ő, 1931. június 23-án, Csíkomslyón elhangzott hitvallását: „Ha egyetlen szívet, egyetlen gondolkodó főt, csángómagyar testvéreink iránt megindíthatam, ha 100.000 ma is élő magyar testvér sorsa legalább egyetlen embert tettekre készít, úgy teljes célokat elértem.”

Nagyvárad, 2009. február 20.

A TANÁCSKOZÁS RÉSZTVEVŐI

Bocskaira emlékeztek Nagyváradon

A 1606-os bécsi béke szerzőjére, a protestáns szentnek, a magyarok Mózesének nevezett Bocskai Istvánra emlékeztek 2009. február 21. délutánján a Partiumi Keresztény Egyetem Bartók-termében összegyűltek. A megemlékezés Csúry István helyettes püspök áhítatával kezdődött, aki a Jn 15,26-27 igeverseket magyarázva mutatott rá Bocskainak Istennel való kapcsolatára, a Szentlélekkel való folytonos feltöltekedésére, mely által örök bizonyosságot és példát mutatott arra, hogyan kell a magyar népet összetartani. Isten ma sem mondott le a magyar népről, s nekünk is a Szentlélek adja a vele való közösséget, hogy mint szőlővesszők a szőlőtőre „Rá izesüljünk”, belőle kapjunk örökkévaló és mindig életben tartó életnedveket.

Ezt követően a Debrecenből érkezett Szólláth Tibor, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat alelnöke, a Bocskai Szövetség tagja beszélt arról, hogyan alakult meg a Szövetség Bocskai 400 éves évfordulójára 2006-ban, amikor a gyulafehérvári Székességi Házban – Bocskai temetési helyén – emléktáblát avattak. Az évforduló után sem oszlottak fel, mert sokakkal való találkozás és beszélgetés alkalmával rájöttek, milyen nagy szükség van arra, hogy Bocskai István látásmódját élővé tegyék. Éppen ezért idén szélesíteni akarták a kört Gyulafehérvár, Kolozsvár, Nagyvárad, Debrecen, Kassa állomásokon emlékezve Bocskaira, akinek szellemi hagyatéka 400 év távlatából is megdöbbenítő, hiszen egy nagyon nehéz korban volt képes győztes pályára kormányozni Magyarországot. Az ő példája ma is tisztánlátásra kell nevelje a nemzetet.

A megemlékezés műsoros részében Dinnyés József kobozkísérettel történelmi énekeket adott elő. Garai Nagy Tamás debreceni színművész Bocskai Testamentumából olvasott fel, Balassi Bálint néhány versét adta elő, majd Ady Endre 1906-ban írt Bocskai-írásából olvasott fel, mely ma is nagyon jellemző. Bocskai megkötötte a bécsi békét – írja Ady – és elvesztette önmagát. Elődje az igazán nagy magyarnak, aki mára iszonyúan „pici lett”! Találón mondta erre Dinnyés József dalszerző, hogy elveszhetnek győztes szabadságharcok, jó ügyek, de nyelvünk, magyar kultúránk gazdag hagyatéka által megmaradhat a nemzet, s nekünk kötelességünk ezt ápolni.

A debreceni vendégek között volt Vitányi István országgyűlési képviselő, a Bocskai Szövetség elnöke is.

Szoboszlai Gáspár István mezőtelegdi lelkipásztor hálás szívvel emlékezett meg arról az eseményről, amikor a Bocskai Szövetség jelen volt a Hagymásy Kata (Bocskai felesége) emlékére állított szoboravatáson, akit valószínűleg a templom kriptájában temettek el.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület részéről Forró László előadótanácsos könyvvel ajándékozta meg a vendégeket, majd javasolta, hogy Nagyváradon is legyen emlékhelye a fejedelemnek. Erre a javaslatra Szólláth Tibor bejelentette, hogy a Bocskai Szövetség emléktábla elhelyezését tervezi a Partiumi Keresztény Egyetem belső udvarában.

Végül a megemlékezés szeretetvendégséggel zárult.

BABES-ARDAI ERIKA

PÁLYÁZAT

2008-2009-ben ünnepeljük az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc 160. évfordulóját.

A Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság a Varadinum alkalmából a következő pályázatot hirdeti meg:

1. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékeinek nyomában;
2. Népi hagyományaink;
3. Pusztuló műemlékeink.

A pályázatok beadási határideje: 2009. április 25.

Kérjük pontosan feltüntetni a pályázó nevét, foglalkozását, postacímét az új irányítószámmal.

A pályamunkákat ifjúsági és felnőtt kategóriában díjazzuk. Felnőtt kategóriában: I. díj 200

lej, II. díj 150 lej, III. díj 100 lej. Ifjúsági kategóriában: I. díj 150 lej, II. díj 100 lej, III. díj 50 lej. Ezek mellett díszoklevél és könyvjutalmak.

A pályázatokat a következő címek valamelyikére kell leadni:

– Királyhágómelléki Református Egyházkerület (Eparhia Reformată de pe lângă Piatra Craiului), 410210 Oradea, str. J. Calvin nr. 1.;

– Nagyvárad Római Katolikus Püspökség (Episcopia Romano Catolică Oradea), 410161 Oradea, Șirul Canonicilor nr. 7.;

– Dukrét Géza, 410404 Oradea, str. Bernard Shaw nr. 36., Bl. C8, ap. 8., tel: 0259-266191.

Kérjük iskoláink tanárait, hogy támogassák a pályázaton való részvételt, hívják fel diákjaik figyelmét a lehetőségre, irányítsák őket, hogy kutassák fel szabadságharcunk emlékeit.

FELHÍVÁS

Ady Endre halálának a 90. évfordulóján jelen felhívás aláírói, mint kezdeményezők, azzal a kéréssel fordulunk mindenkihez, itt a Kárpát-medencében és a nagyvilágban, hogy segítsék elő Érmindszinten, Ady Endre szülőfalujában, egy egészalakos szobor felállítását, amely egyik legnagyobb költőnk emlékét örökítené meg.

Ady Endre, meggyőződésünk szerint, nemcsak egyik legnagyobb költőnk, hanem olyan szellemi és erkölcsi tekintélyünk is, akinek eszméi, emberi hite és reménysege a jelenben is hatékonyan szolgálhatják nemzetünk fennmaradását és megerősödését.

Ady Endre érmindszenti szobrát olyan jelnek szeretnénk tekinteni, amely nemzeti összefogásunk és felemelkedésünk szellemi stratégiáját mutatja fel. Meggyőződésünk, hogy az ideai esztendő: a Magyar Nyelv Éve kiváló alkalmat kínál magyar-

ságunk öntudatra ébredésére, művészi értékeink és nemzeti kegyhelyeink gyarapítására, egyáltalán: a közös cselekvésre.

Adományait a nagyváradi székhelyű Pro Universitate Partium Alapítvány alábbi számláján fogadjuk:

Fundația Pro Universitate Partium
Unicredit – Tiriac Bank Oradea
IBAN RO17BACX0000003007246003 euro
IBAN RO98BACX0000003007246000 lej
Cod fiscal: 12331679
SWIFT-Cod: BACXROBU
Jelige: Ady-szobor.

Magyarországon:
Arany János Alapítvány
1062 Budapest
Bajza u. 18.
Számlasszám: 10201006-50018291.

Nagyvárad-Budapest, 2009. január 27-én, Ady Endre halálának 90. évfordulóján.

TÓKÉS LÁSZLÓ
királyhágómelléki református püspök,
európai parlamenti képviselő

POMOGÁTS BÉLA
irodalomtörténész,
az Anyanyelvi Konferencia elnöke

KISS SÁNDOR
az Academia Humana Alapítvány
elnöke

PINTÉR ISTVÁN
a Pro Universitate Partium Alapítvány
ügyvezető igazgatója

MEZEY KATALIN
költő,
a Széphalom Könyvműhely igazgatója

VASY GÉZA
irodalomtörténész,
a Magyar Írószövetség elnöke

SZÉKELYHIDI ÁGOSTON
író, kritikus,
az Erdélyi Szövetség elnöke

DR. KÖDÖBÖCZ GÁBOR
irodalomtörténész,
az Agria főszerkesztője

BARABÁS ZOLTÁN
költő,
a PMMC igazgatója

OLÁH JÁNOS
költő,
a Magyar Napló főszerkesztője

Címünk: RO-410210 ORADEA
str. Jean Calvin nr. 1, jud. Bihor
Telefon/Fax: (+40)259/416-067
E-mail: partiumikozlony@yahoo.com
Honlap: www.kiralyhagomellek.ro

A szerkesztőbizottság elnöke:
CSÚRY ISTVÁN
Felelős szerkesztő:
WAGNER ERIK

Tördelőszerkesztő: Kraftsikné Petrikó Ildikó
Korrektor: Pap Judith
Készült a Királyhágómelléki
Református Egyházkerület
Szenci Kertész Ábrahám Nyomdájában